

DZIEŃ POMORSKI

BEZPARTYJNE PISMO CODZIENNE

Dzisiejszy numer liczy **8 str.** Naczelny Redaktor przyjmuje codziennie od godz. 12-2 w poł. Wydawca: Pomorska Spółdzielnia Wydawnicza Konto czekowe P. K. O. Nr. 160-315. Cena numeru w Toruniu i na prowincji **gr. 20**

Oddziały: Gdańsk, Kaszubski Rynek 21, tel. 214-94 — Gdynia, ul. 10 Młodego, tel. 15-44 — Grudziądz, ul. Sienkiewicza 9, tel. 442. Wejherowo, ul. Gdańska 4 tel. 64, — Bydgoszcz, ul. Mostowa 6, tel. 22-18, — Inowrocław, ul. Marsz. Piłsudskiego 4n, tel. 602.

Rok V. Toruń, piątek 14 kwietnia 1933 Nr. 87

W mundurach hitlerowskich na audjencji u Ojca św. Z pobytu Papena i Goeringa w Rzymie

Berlin, 13. 4. (Pat). Prasa niemiecka donosi z Rzymu: Wicekanclerz Papen i premier pruski Goering byli wczoraj przyjęci przez Ojca św. na specjalnych audjencjach prywatnych.

Najpierw przyjęty został Papen. Audjencja trwała godzinę i miała, jak stwierdza oficjalny komunikat, charakter serdeczny. Przed końcem audjencji von Papen przedstawił Ojcu św. swoją małżonkę.

Bezpośrednio potem przyjęty był minister Goering, który przed zakończeniem audjencji przedstawił Papieżowi podsekretarza stanu Koernera. Zarówno Goering jak i Koerner przybyli na audjencję w mundurach hitlerowskich.

Po audjencji u Ojca św. minister Goering w towarzystwie podsekretarza stanu Koernera odwiedził kardynała sekretarza stanu Pacelli'ego, z którym odbył zgorączkowaną rozmowę. Omawiano sytuację polityczną w Niemczech ze szczególnym uwzględnieniem wzrostu sił narodowo-socjalistycznych.

Po wyjściu z bazyliki św. Piotra minister Goering został powitany przez grupę hitlerowców okrzykiem „Heil Hitler!”.

W przededniu audjencji u Ojca św. wicekanclerz Papen odbył z wyższymi oso-

bistościami watykańskimi konferencję na temat unormowania stosunków między Stolicą Apostolską a nowym regimem w Niemczech. W międzyczasie bawiący w Rzymie prezes stronnictwa centrowego praelat Kaas odwiedził wicekanclerza Papena. Praelat Kaas ze swej strony prowadził również narady z kołami watykańskimi w sprawie nowej orientacji partii centrowej,

która według wszelkiego prawdopodobieństwa zwróci się na prawo i poprze rząd Hitlera.

Na wczorajszej audjencji u Ojca św., jak donosi prasa, Papen miał imieniem rządu niemieckiego zadeklarować wolę nie tylko utrzymania dotychczasowych przyjaznych stosunków ze Stolicą Apostolską, lecz nawet dalszego ich rozbudowania.

Nagły zgon śp. Ignacego Boernera ministra Poczty i Telegrafów

Warszawa, 13. 4. (Pat). Wczoraj o godzinie 22 zmarł w Warszawie, po krótkiej chorobie, Minister Poczty i Telegrafów IGNACY BOERNER.

W końcu ubiegłego tygodnia minister Boerner zachorował poważnie na płuca, w czasie pobytu w mieszkaniu swoim na kolonii pocztowców w Babicach pod Warszawą. Przywieziony bezzwłocznie do lecznicy w Warszawie, po pięciu dniach zakończył życie.

Ś. p. Ignacy Boerner urodził się w roku 1875 w Zduńskiej Woli (woj. łódzkie). Do szkół uczęszczał najpierw w Kaliszu, potem w Darmstadzie, gdzie ukończył politechnikę z tytułem dyplomowanego inżyniera-mechanika.

Po powrocie do kraju, pracuje jako inżynier na kolei warszawsko-wiedeńskiej, gorliwie oddając się agitacji w szeregach P. P. S. Wkrótce, zwróciwszy na siebie uwagę policji rosyjskiej, opuszcza Warszawę i przenosi się do Ostrowca, do tamtejszych zakładów górniczo-hutniczych. Pozostając na tym stanowisku, bierze czynny udział w pracach wołnościowych i ruchu rewolucyjnym 1905—6 roku. Przeniósł się do b. Galicji od roku 1910 pracuje czynnie w Związku Walki Czynnej i Strzelcu, 4 sierpnia 1914 roku zgłasza się do służ-

by w I Brygadzie Legionów. Po odmówieniu przysięgi i uwięzieniu Kcmendanta Piłsudskiego internowany zostaje w Benjaminowie. Po powrocie Marsz. Piłsudskiego z Magdeburga, zostaje najpierw oficerem łącznikowym przy niemieckiej radzie żołnierskiej w Warszawie, a następnie, po ostatecznym wypędzeniu Niemców z Warszawy, pełni odpowiedzialne funkcje w dowództwie frontu litewsko-białoruskiego.

Po zawarciu pokoju ryskiego, zostaje przydzielony do 6 pułku saperów i odkomenderowany na stanowisko attache wojskowego przy poselstwie Rzeczypospolitej w Moskwie. Po powrocie do kraju zostaje dyrektorem Polminu i prezesem syndykatu naftowego.

W roku 1929 obejmuje tekę ministra Poczty i Telegrafów.

Oroędzie Ameryki do 44 narodów świata

Waszyngton 13. 4. (PAT). Departament stanu wystosował oroędzie do 44 narodów, które nie będą reprezentowane w rozmowach waszyngtońskich, wzywając je do wymiany poglądów w sprawie ogólnej sytuacji gospodarczej oraz w sprawie rozbrojenia na zwykłej drodze dyplomatycznej. Przyczyną tego kroku były pogłoski o niezadowoleniu pewnych państw z powodu zaproszenia ich do Waszyngtonu.

Wobec tego, że Kierriot i Mac Donald będą w Waszyngtonie równocześnie Roosevelt, jak słychać, oświadczył, że będą oni gośćmi w Białym Domu, natomiast przedstawiciele innych państw będą rezydowali w swoich ambasadach. Prezydent Roosevelt ma nie wysuwać zastrzeżeń przeciwko odbywaniu rozmów z Kierriotem i Mac Donaldem jednocześnie, przy czym miał zaznaczyć „dobrze byłoby gdybyśmy się wszyscy zebrali przy kominku w Białym Domu”.

Konferencja Normana Davisa z p. Januszem Żółtowskim

Paryż 13. 4. (PAT). Wczoraj rano delegat amerykański Norman Davis odbył godzinną konferencję z p. Januszem Żółtowskim, stałym delegatem Polski w międzynarodowej izbie handlowej. Tematem konferencji była przyszła światowa konferencja gospodarcza. Davis informował się o stanowisku zainteresowanych kół polskich w sprawie zagadnień, które będą poruszane na przyszłej konferencji oraz interesował się stosunkiem państw rolniczych Europy wschodniej do tych zagadnień. Davis w toku konferencji udzielił p. Żółtowskiemu szereg wyjaśnień, dotyczących poglądów Stanów Zjedn. na obecną sytuację i widoków na przyszłość.

Burmistrz Bostonu J. Maccurley ambasadorem Stanów Zjedn. w Warszawie

Waszyngton 13. 4. (PAT). W dniu wczorajszym prezydent Roosevelt podpisał nominację dotychczasowego burmistrza Bostonu Jamesa Maccurley na stanowisko ambasadora Stanów Zjednoczonych w Polsce.

Sprytne manewry niemieckie

Paryż 13. 4. (PAT). „Journal des Debats” w artykule p. t.: „Manewr niemiecki w Ameryce” zestawia ostatnie przemówienie Hitlera z wizytą, złożoną mu tegoż dnia przez Normana Davisa. Hitler powiedział: „Niema prawa poza nami, polega ono tylko na naszej sile”, zaś Norman Davis, powróciwszy do Paryża, oświadczył prasie, iż pobyt w Berlinie natchnął go uczuciem spokoju i większego optymizmu.

Gra Niemców jest jasna. W WASZYNGTONIE ODGRYWAJĄ ROLĘ PACYFISTÓW, W GENEWIE MIĘDZYNARODOWCÓW, A W RZYMIE DOBRYCH CHRZEŚCIJAN. Wia domem jest jednak, że w istocie są zwolennikami poglądu: „ZIEMIA ZDOBYTA Z MIECZEM W RĘKU BĘDZIE ZAWSZE GERMAŃSKĄ”.

Oczywistym jest, że poglądy Normana Davisa, który od takiego narodu spodziewa się szerszej współpracy, są wysoce iluzoryczne.

Konferencja waszyngtońska zapowiada się niezwykle groźnie dla Europy, Niemcy, przedstawiając szereg postulatów do niezgodnego pozytywnego nie zobowiązują się.

Za angielski węgiel niemieckie chemikalia

Londyn, 13. 4. (PAT). W Londynie podpisany został wczoraj w ministerstwie handlu protokół angielsko-niemiecki, dotyczący wymiany towarów. Na podstawie tego artykułu Niemcy zobowiązują się rozszerzyć kontyngent dla węgla angielskiego, zaś Wielka Brytania zgadza się na udzielenie Niemcom pewnych ulg celnych. Największej ulgi celnej, o jaką Niemcom chodziło, a mianowicie na jedwab sztuczny, Anglia nie udzieliła, natomiast udzieliła ulg, dotyczących szeregu chemikaliów, zabawek dziecięcych i t. d. Rozszerzenie kontyngentu dla węgla ma być znaczne. Szczegóły umowy trzymane są jednak w tajemnicy, aż do chwili, gdy sprawa ta wejdzie na porządek obrad izby gmin po świętach.

Agenci „Intelligence Service” czy ofiary prowokacji?

Proces inżynierów angielskich w Moskwie

Moskwa, 13. 4. (Pat). Wczoraj w południe w małej sali domu Sojuzów w obecności przedstawicieli korpusu dyplomatycznego, prasy sowieckiej i zagranicznej oraz szczerpłego grona publiczności rozpoczęła się proces o sabotaż w przemyśle elektrotechnicznym. Na ławie oskarżonych zasiadło 17 osób, w tem 6 inżynierów angielskich, pracowników firmy Metropolitan Vickers.

Komplet sędziowski stanowią: członek kolegium sądu najwyższego ZSRR Ulrych, prof. Martens, inż. Dimitriew, dalej zastępca Zelicow. Oskarża generalny prokurator Wyszyński.

Sprawę 18-go oskarżonego, głównego inżyniera elektrowni w Czelabińsku, Witwickiego, wydzielono z powodu choroby oskarżonego.

Pierwsze posiedzenie zostało wypełnione odczytaniem aktu oskarżenia, zawierającego 77 stron maszynopisu. Artykuł oskarżenia zarzuca podsądnym szpiegostwo wojskowe, polityczne i ekonomiczne, organizowania aktów dywersyjnych na elek-

rownie w Moskwie, Czelabińsku, Zlatoustie, Iwanowie i Baku, w celu osłabienia przemysłu sowieckiego, a także układanie planów akcji dywersyjnej i sabotażowej w przemyśle elektrotechnicznym na wypadek wojny.

Wedle aktu oskarżenia, inżynierowie angielscy mieli powyższe zadania realizować za pomocą przekupstwa, stosowanego wobec współoskarżonych inżynierów i techników sowieckich. Akcją szpiegowską z ramienia „Intelligence Service” kierować miał z Londynu szef wydziału eksportowego firmy Metropolitan Vickers Richards, były oficer wywiadowczy w angielskim korpusie ekspedycyjnym w Archangielsku. Wszyscy oskarżeni obywatele sowieccy do winy się przyznali, podobnie jak inżynier Mac Donald, jedyny z spośród oskarżonych Anglików, którzy nie zostali zwolnieni za kaucją i do samego procesu przebywali w więzieniu śledczym G. P. U. Pozostałych pięciu oskarżonych Anglików do winy się nie przyznało. Około godz. 16 przewodniczący zarządził 2-godzinną przerwę.

Londyn, 13. 4. (Pat). Korespondent Reutera w Moskwie donosi, że na wczorajszej rozprawie przeciwko inżynierom angielskim jeden z oskarżonych Rosjanin Gusiew wyjaśniał szczegółowo, w jaki sposób zniszczył maszyny i jak dostarczał tajnych wiadomości. „Sam rzuciłem — mówił Gusiew — kawałki metalu do maszyn w zakładach w Zlatoustiu”. Inż. Mac Donald znał mój plan i pomagał mi”. Zapytany w tej sprawie inż. Mac Donald odpowiedział twierdząco, poczem oświadczył, że zwrócił się do Gusarina o informacje. W swoim własnym interesie następnie Gusiew zeznał, że posiadane przez niego środki były bardzo skromne, otrzymywał bowiem 150 rubli miesięcznie, potem jednak uzyskał znaczną pomoc materialną od Mac Donalda. Ten ostatni stwierdza, że dał Gusiewowi około 3.500 rubli.

Moskwa, 13. 4. (Pat). Niezwłocznie po ukończeniu procesu w Moskwie Edwain zwoła specjalne posiedzenie rady ministrów celem zbadania wytworzonej sytuacji.

Sila na silę

Uwagi na tle unifikacji Niemiec

Natychmiast po objęciu władzy, kanclerz Adolf Hitler zabrał się do organizacji „Trzeciego Reichu”.

Jednym z pierwszych jego pociągnięć było ustanowienie komisarzy rządowych dla poszczególnych krajów związkowych. Tak się jakoś „składało”, że „trzeba było” zamianować ludzi „pewnych” na te nowe zupełnie stanowiska. Ostatni „padł” wolny rząd Bawarii, gdzie już w pierwszych dniach marca komisarzem zamianowany został hitlerowiec generał von Epp.

Komisarze rozpostarli „opiekuńcze” skrzydła nad rządami poszczególnych krajów i w okresie mniej więcej miesiąca przygotowali wszystko do „wielkiej przemiany”.

„Wielka przemiana” nastąpiła przed kilku dniami, a na imię jej: unifikacja Niemiec, czyli poprostu: zniesienie krajów związkowych.

„Völkischer Beobachter” ogłasza nową ustawę, wprowadzoną na podstawie pełnomocnictw uchwalonych dla rządu Hitlera, zaznaczając z całym cynizmem, że paragrafy konstytucji „sprzeciwiające się” tej nowej ustawie zostają „zawieszane”.

W myśl tego nowego prawa prezydent Rzeszy mianuje dla poszczególnych krajów związkowych namiestników czyli „Reichs-Statthalterów”.

Namiestnicy ci właściwie już istnieją, nazywając się „komisarzami”. Lecz wyraz ten „pachnie wschodem” i ma właściwie charakter raczej tymczasowy trochę „bojowy”, trochę symbolizujący „pieść”. „Namiestnik” zaś brzmi dużo ładniej, „pocziwiej”, „dobroduszniej”.

Otóż tacy „dobrodusznicy” namiestnicy będą teraz rządzili w krajach związkowych jak szare gęsi. Będą mianować i rozwiązywać rządy krajowe, których władza będzie teraz czysto iluzoryczna. Namiestnik będzie podlegał bezpośrednio rządowi Rzeszy, — kanclerz Rzeszy zaś będzie zarazem jednocześnie namiestnikiem Prus.

Namiestnik będzie również... przeprowadzał wybory i ustanawiał prawa krajowe — będzie mianował i zwalniał urzędników państwowych i sędziów oraz będzie posiadał prawo udzielania łaski, (które to prawo przysługuje zazwyczaj głowie państwa). Wotum, nieufności, wyrażone przez Landtag namiestnikowi jest — niedopuszczalne („unzulässig”).

Wedle wszelkiego prawdopodobieństwa Trzeci Reich otrzyma tylko dziesięciu namiestników („Statthalterów”). „Małe” państewka związkowe będą poprostu zgrupowane po dwa albo po trzy razem. I tak np. będzie tylko jeden namiestnik dla trzech miast hanzeatyckich, jeden dla Brunówiku i Anhaltu i t. d.

Po zupełnym zdruzgotaniu niewygodnych czynników i po rozpętaniu terroru, jako systemu „rządzenia” w sposób wręcz niesłychany, — Hitler jednym pociągnięciem pióra skreślił siedemnaście krajów związkowych Rzeszy i przeprowadził całkowitą unifikację Niemiec.

Nie powążył się tego uczynić nawet Żelazny Kanclerz Bismark.

Dawniej — jak wiadomo, — 300 „państewek” wchodziło w skład państwa niemieckiego. Po wojnie francusko-pruskiej w r. 1871 było ich już tylko 42. Po wielkiej wojnie, na gruzach cesarstwa Hohenzollernów powstała Republika Weimarska z 17-tu autonomicznymi krajami związkowymi. Teraz wreszcie „Rada Dziesięciu” namiestników da sobie w niedługim zapewne czasie radę z resztkami autonomicznych krajów, po których prawdopodobnie wkrótce zniknie wszelki ślad. Któż zapyta, czy pod stosownym naciskiem namiestników, kraje związkowe nie uchwalą np. rozwiązania i zniesienia Landtagów i ślubować będą nierozdzielne i całkowite zjednoczenie „Świętego Cesarstwa Rzymskiego” czyli Trzeciego „Obudzonego” Reichu?

„Jesteśmy zdumieni — pisze „Temps” — latwością, z jaką kanclerz Hitler potrafi narzucić swoją dyktaturę narodowi 60 milionowemu, który uważał się zawsze za

„lud wybrany”, który posiadał istotnie wielką zdolność organizacji, a który mimo to... okazał się niezdolny do oporu w obronie swej wolności, swych zdobyczy moralnych i politycznych i swych tradycji. Socjaldemokracja niemiecka, która stworzyła socjalizm i wprowadziła go na całym świecie, dała przykład upadku, abdykacji i służalstwa wobec hitleryzmu. Gdzie jest tych 18 milionów Niemców, którzy przy ostatnich wyborach protestowali przeciw nacjonalistom w obronie republiki i konstytucji? Znikli, jak za dotknięciem różdżki czarodziejskiej.”

To pogląd francuski. Ale my, patrząc polskimi oczami na to, co się dokonało w Niemczech, potrafimy o tem powiedzieć jeszcze znacznie więcej.

Zjednoczenie krajów Rzeszy — to olbrzymie wzmoczenie potęgi niemieckiej. U sąsiadów Niemiec zjednoczenie to winno się odbić echem analogicznych zespoleń, wzmagających odporność obronna.

Nikt już w Polsce na serio nie bierze cichych westchnień rodzimych „separatystów”, którzy do niedawna jeszcze marzyli o krajach związkowych Pomorza i Wielkopolski, czy też b. dzielnicy pruskiej.

Ale powiedzmy otwarcie: — tu i ówdzie, choćby na zagrożeniem przez Niemców Pomorza, tkwią jeszcze w głowach różnych zaściankowych „wielkości” róż-

ne poglądy o jakiejś rzekomej „odrębności duchowej” Ziemi Zachodnich od t. zw. „reszty Polski”. Bezsens tego „poglądu” pieczołowicie pielęgnowany jest zwłaszcza przez partyjne czynniki „narodowe” dla całkiem prozaicznego celu, jakim jest „ratowanie” swych podupadłych i z dnia na dzień malejących — pozał się Boże — „wpływów” politycznych.

Otóż z tym antypaństwowym i antynarodowym bezsensem należałoby na Pomorzu raz już wreszcie definitywnie i najradkalniej skończyć. W obliczu tych faktów, jakie się z rozkazu Hitlera w Niemczech dokonały, w obliczu niewątpliwego wzmocnienia się sił niemieckich na skutek unifikacji Rzeszy, — wszelkie tendencje do rozdawiania czy rozdzielania spoiwość ci umysłów polskich są aktem zwróconym bezpośrednio przeciw Państwu Polskiemu i tak tylko winny być zarówno przez opinię publiczną, jak i przez władze państwowe traktowane.

Jeżeli na groźbę Pomorza ze strony niemieckiej akt siły odpowiedzieć kiedyś mamy siłą, — to przeciw każdemu „rodzimego” czynnikiem, który by z jakichkolwiek pobudek ośmielał się Polsce w gromadzeniu przez nią tych sił odpornych przeszkadzać winno się zastosować jaknajostrejsze środki.

Wymaga tego interes państwowy i narodowy.

Jeszcze jedno przygwożdżenie

Sześć kancelarii w gabinecie francuskim z czasu wojny światowej, bliski przyjaciel Clemenceau, znany gen. Mordacq, autor całego szeregu publikacji, wydał ostatnio dwa tomy wspomnień, pt. „Clemenceau au soir de sa vie” („Clemenceau u schyłku swego życia”).

W tomie II-im tych wspomnień na str. 212 znajdujemy rozdział pt. „Napad sowiecki na Polskę w roku 1920”. Wspomina tam gen. Mordacq o wizycie, złożonej mu jesienią 1928 roku przez gen. Sikorskiego, z którym gen. Mordacq omawiał sprawę wojny polsko-sowieckiej 1920 roku. Gen. Mordacq skorzystał z okazji, ażeby dowiedzieć się od gen. Sikorskiego, czy „słynna legenda, że Polska została uratowana przez plan Marszałka Focha, utrzymuje się jeszcze nad brzegami Wisły”.

Gen. Mordacq pisze: — „gen. Sikorski, którego stosunki z Marszałkiem Piłsudskim były zawsze dość napięte, okazał w odpowiedzi wielką wstrzeźliwość. Natomiast jego żołnierze, m. in. jeden z posłów do Sejmu, usprawiedliwiają się bardzo, że będą mówili szczerze, oświadczyli, iż „legenda zaczęła już zanikać, że jednak, niestety, niektóre stronnictwa wrogie Marszałkowi zaczynają ją na nowo rozprowadzać. Otóż zarówno fakty, jak i dokumenty wykazują, że Marszałek Piłsudski, po dość ciężkich zmaganiach się, zastosował swój własny plan, polegający na tem, ażeby bić się na przedpolu Wisły, a więc na Wschód od niej, i żeby nie korzystać z planu przywieszonego przez gen. Weyganda, który polegał na zorganizowaniu pozycji defensywnej na Zachód od tej rzeki. Według zdania wszystkich walczących Polaków, — świadków tych wypadków, wielką usługą, jaką oddała Francja Polsce w owej chwili, był fakt wysłania oficerów francuskich do pułków pol-

skich, które podniecone w ten sposób przez tak wyraźny dowód poparcia ze strony Francji, biły się doskonale.”

W każdym wypadku zarówno Marszałkowi Piłsudskiemu, jak i jego otoczeniu było bardzo przykro, gdy widzieli, że prasa francuska od tego czasu nie przestaje pisać, jakoby Polska „zawdzięczała” swe zwycięstwo wyłącznie Francji i planowi Focha.”

W tem miejscu gen. Mordacq stwierdza, że kilka razy to samo potwierdzał mu gen. Henrys, który w tych czasach był szefem francuskiej misji wojskowej w Polsce.

Gen. Mordacq opowiadał o tem wszystkim pewnego dnia w jesieni 1928 roku Clemenceau'owi. Clemenceau przerwał mu opowiadanie i oświadczył: „Weygand sam się przeciw do tego przyznał w wywiadzie, udzielonym gazecie „Echo de Paris”.

Cóż na to domorośli strategowie? Czy znowu będą bardziej „francuscy”, aniżeli Francuzi? Czy brew światłej i fachowej opinii generalnej dalej dowodzić będą, że to „cud” i general Weygand z natchnienia Marszałka Focha?

Niedługo minie trzynaste lat od daty bitwy nad Wisłą. Trzynaste lat próbowała odwieść okradać Marszałka Piłsudskiego z laurów zwycięstwa. Trzynaste lat twierdziła, że to nie polski Wódz na czele polskich wojsk zwyciężył, ale general sprzymierzonej armji, w którym doszukiwali się wpływowego „protektora” dla swych partyjnych poczynań na terenie... Polski.

Oto jeden z przyczynków do „wartości moralnej” Stronnictwa Narodowego i jego t. zw. „poczucia dumy narodowej” i „godności” narodu.

„Pisanka” brunatno-czarna w wydaniu berlińsko-niemieckim Mussoliniego

Uchwały rządu niemieckiego w sprawie przemiany dotychczasowych samodzielnych państw Rzeszy niemieckiej na prowincje, rządzone przez namiestników, wywołały silne wrażenie w Austrii. „Reichspost” wywodzi, że uchwała ta oznacza koniec federalizmu Niemiec, które zmieniają się w centralistyczne państwo, rządzone przez Prusy. Akcja unifikacyjna rządu Hitlera ma objąć również, jak informuje „Reichspost” sprawy religijne. Na cewód tego pismo przytacza wynurzenie organu protestanckiego „Tägliche Rundschau” na temat jednolitego Kościoła niemieckiego. Je-

żeli Hitler planuje istotnie uszczuplenie praw Kościoła katolickiego i zupełne uzależnienie go od rządu i państwa, wówczas rozpoczął on podobnie, jak swego czasu Bismark „Kulturkampf”, który pogląd przepasać między Kościołem a państwem.

Kanclerz austriacki Dollfuss mimo to, a może właśnie dlatego pojechał gwałtownie do Rzymu, gdzie obradują teraz Papen i Goering nad „Świętym Cesarstwem Rzymskim narodu niemieckiego”.

W związku z przybyciem do Rzymu kanclerza Dollfussa pozostawać ma również przyjazd do stolicy Włoch szefa węgier-

Puder Bebe Szofmana
1180) s-arb dziecka i matki.

Na święta 1930
Wina, Miody i Szampany
MAKOWSKIEGO!

Rozkazy z Moskwy do Berlina

Komunisty niemieccy mają przegłotać zamach stanu

W Moskwie, w Komitecie Wykonawczym Kominternu odbyła się wielka dyskusja w sprawie zachowania się komunistów niemieckich wobec regime'u hitlerowskiego w Niemczech. Po dłuższej debacie, podczas której pod adresem komunistów niemieckich padło wiele zarzutów i oskarżeń, Komitet Wykonawczy Kominternu uznał taktykę komunistów niemieckich za właściwą, zaś warunki do zbrojnego sprzeciwu w objęciu władzy przez narodowych socjalistów za niedojrzałe. Całą winę zwałono na politykę socjaldemokratów, przez cały czas trwania republiki weimarskiej. Druga Międzynarodówka udaremniła, zdaniem Kominternu, „utworzenie wspólnego frontu antyfaszystowskiego”, tak, że próba ogłoszenia strajku generalnego zaraz po objęciu władzy przez Hitlera wykazała, że niemieccy komuniści nie mieli za sobą większości klasy robotniczej.

Nowa taktyka komunistów niemieckich, zatwierdzona przez Komitet Wykonawczy Kominternu, polegać ma na wyjaśnieniu masom, że polityka socjaldemokratów doprowadziła do klęski klasy robotniczej w Niemczech, że rządy Hitlera muszą się skończyć katastrofą Niemiec, wreszcie niemiecka partja komunistyczna ma pracować nad przygotowaniem obalenia dyktatury narodowych socjalistów w drodze zbrojnego zamachu stanu.

Ważne dokumenty zgineły bez śladu

Prasa paryska podaje wiadomość z Rouen o zagubieniu przez jednego z tamtejszych urzędników teki z ważnymi dokumentami wojskowymi, dotyczącymi obrony powietrznej tego miasta. Pomimo najskrupulatniejszych poszukiwań, przeprowadzonych przez policję, w miejscach wskazanych przez urzędników, dotychczas teki nie udało się odnaleźć.

Kto wie, czy Goering nie znalazł tej teki gdzieś po drodze, lecąc na obrady lotnicze do swego przyjaciela ministra Balbo?

Krwawe walki w Chinach

Szanghaj, 13. 4. (Pat). Donoszą o krwawych walkach japońsko-chińskich w północnych Chinach. Japończycy posługując się ciężką artylerią, przekroczyli w kilku miejscach wielki mur chiński i zajęli szereg miejscowości. Samoloty japońskie bombardują bez przerwy dolinę rzeki Luan, o 70 mil od Szang-Hai-Kwan. Według informacji japońskich, armja chińska wycofuje się w popłochu. Japończycy nie zamierzają jednak kontynuować pościgu i ograniczywszy się do odcuczenia Chińczyków poza rzekę Juan, wycofują się na swoje dawne pozycje wzdłuż wielkiego muru.

Słowiańszczyzna w obronie pokoju

Dział polsko-pomorsko-morski na wystawie słowiańskiej

Starodawne miasto czeskie, Mlada Boleslav, stało się w tych dniach ośrodkiem ruchu słowiańskiego w Czechosłowacji z powodu otwarcia w tym mieście od 9—23 kwietnia wystawy słowiańskiej i słowiańskiej współpracy połączonej z szeregiem słowiańskich manifestacji.

Już w przeddzień zagajenia wystawy w mieście panował ruch nadzwyczajny. Na ulicach, przyozdobionych chorągiewkami państw słowiańskich zobaczyć było można samochody nie tylko z znakami praskimi, ale i samochody z literami CD (Corps Diplomatique). Dnia 8 kwietnia odbyło się uroczyste zgromadzenie, na którym poseł dr. Osuski przemawiał o roli Słowiańszczyzny w polityce międzynarodowej. Poseł Osuski zwrócił uwagę na zadania i rolę Słowiańszczyzny, która ocaliła Europę przed zalewem narodów azjatyckich i dała jej możność spokojnego rozwoju. Dr. Osuski wskazał również na to, że Europa krytykująca wewnętrzną dysharmonię państw słowiańskich musi sobie uświadomić, że proces jednoczenia wielkich narodów trwał wieki i że nie wolno jej wymagać, aby słowiańskie narody naprawiły w ciągu czterech lat to, co przez tysiąclecie niszczone. Straszaków rewizji nie boimy się — oświadczył mówca, nagrodzony burzą oklasków. **ANI DROGĄ ASYMILACJI, ANI DROGĄ GWALTU NIE ZNIKNIEMY Z MAPY EUROPY.** Wolność Europy zależy od wolności Europy środkowej.

W czasie uroczystości otwarcia wystawy przemawiał m. in. poseł pełnomocny Jugosławii dr. Grisogono, który podnosił konieczność współpracy słowiańskich narodów. „Dla nas głosimy — powiedział dr. Grisogono — wierność za wierność, dla świata zaś „Nic o nas bez nas“. Poseł Bułgarii P. Dorow wskazywał na to, że koniecznym jest, aby słowiańskie narody starały się wynajdywać to, **CO ICH ŁĄCZY, A NIE TO, CO ICH DZIELI.** Radca poselstwa polskiego Hładki mówił również o konieczności ścisłej współpracy narodów słowiańskich, które żyją sobie żyć pomiędzy innymi państwami jako równi z równymi. Przewodniczący sejm czechosłowackiego Stanek wskazywał na to, że Słowianie nie byli i nie są zaborczymi, ale za wszelką cenę utrzymać chcą to, co się im należy.

Wystawa obejmuje niezmiernie zajmujące ekspozycje. Wielkie diagramy informują o rozmiarach państw słowiańskich i narodów. Wielkie wrażenie budzi diagram dowodzący, że Słowianie w Europie zajmują cztery piąte kontynentu. Przyrost ludności w państwach narodów słowiańskich jest większy niż u innych.

Nadzwyczaj interesujące są również diagramy, które informują o sile słowiań-

skiej finansjery, o słowiańskich stosunkach handlowych, o szkolnictwie, komunikacji, radju i t. d. Wiele miejsca poświęcono na wystawie rozwojowi turystyki w państwach słowiańskich.

Najwięcej miejsca zajmuje dział polski poświęcony w szczególności dużym stopniu Pomorza, Gdyni i uzdrowiskom polskim.

Specjalne diagramy obrazują rozwój stosunków kulturalnych pomiędzy naroda-

mi słowiańskimi. Istnieje obecnie już 30 wszechsłowiańskich stowarzyszeń, które pielęgnują ideę wzajemnego zbliżenia.

Po otwarciu wystawy odbyła się uroczystość zasadzenia lipy słowiańskiej młodzieży w Parku Legionów w Młodej Roleślawi. W uroczystości tej wzięli również udział przedstawiciele państw słowiańskich oraz przedstawiciele władz czechosłowackich.

Podwójnie ponętna...

przez piękność swej postaci i świeżość cery

Kobiety, które obok pięknej figury posiadają świeżą, młodzieńczą cerę, zostały bezwzględnie podwójnie przez los obdarowane. Nie należy im jednak zazdrościć, lecz starać się im dorównać.

Mydło Palmolive wyrabiane ze słynnych olejków piękności — olejów owoców oliwnych, palm i orzechów kokosowych nada cerze Pani nowego uroku i niezrównanej delikatności. Obfita piana mydła Palmolive zmywa dokładnie skórę, nie drażniąc jej zupełnie.

Niech Pani używa mydła Palmolive nie tylko do pielęgnowania twarzy, lecz i do całego ciała, które zachowa w ten sposób aksamitną miękkość i delikatność.

Wyrób krajowy.

Wszyscy do szeregu!

Niemczyzna nie może zerwać na naszej obojętności

Prasa niemiecka w ostatnich czasach mocno iredynuje na temat „nieuzasadnionego“ rzekomo niepokoju społeczeństwa polskiego o warunki życia polskiej ludności w Niemczech, przyczem niestety pozwala sobie na przeciwstawienie szczególnego „liberalizmu“ władz niemieckich ciężkim jakoby warunkom, panującym w Polsce.

Jak jest istotnie w Polsce? — Czy prasa niemiecka podlega tutaj represjom? — Na to pytanie najlepiej odpowiedzieć można

po przejrzaniu choćby jednego numeru któregokolwiek z krajowych pism niemieckich i po zwróceniu uwagi na to, w jakim tonie prasa ta pisze o Polsce. Niemcy korzystają z pełnej swobody w Polsce. Nie koniec jednak na tem. Wspieranie prasy niemieckiej przez Polaków właśnie w momencie, gdy prasa polska jest kneblowana i prześladowana w Niemczech — jest czemś niepojętym dziś, przeciwko czemu musi zaprotestować całe społeczeństwo.

Przy otyłości, artretyzmie i cukrzycy naturalna woda gorzka Franciszka-Józefa wzmacnia czynność żołądka i kiszki oraz ułatwia trawienie. Zalecana przez lekarzy. (1749)

Węgiel polski zagranicą

Udział poszczególnych rynków w odbiorze

Wywóz węgla w marcu rb. w porównaniu z eksportem, dokonany w lutym rb., zmniejszył się o 52 tysiące ton. Spadek wywozu dotyczył głównie okręgu dąbrowskiego, skąd wywieziono o 51 tys. ton mniej niż w lutym roku bież.

Na rynki środkowo-europejskie wywieziono o 40 tys. ton mniej niż w lutym, przyczem cały wywóz przypadł na Austrię, a mianowicie 70 tys. ton, podczas gdy do Czechosłowacji w ciągu marca wogóle węgla nie eksportowano. Natomiast wywóz na rynki skandynawskie wzrósł o 33 tys. ton, wynosząc 326 tys. ton, przyczem do Szwecji wywieziono 162 tys. ton, a więc o 29 tys. ton więcej, do Danii wywieziono 85 tys. ton, a więc o 5 tys. ton więcej, do Norwegii wywieziono 71 tys. ton, a więc o 6 tys. ton mniej. Poza tem do Islandji wysyłki wyniosły 6 tys. ton, czyli o 3 tys. ton więcej, a do Finlandji — 2 tys. ton, podczas gdy w lutym rb. eksportu do Finlandji nie było. Eksport na rynki bałtyckie zmniejszył się o 6 tys. ton, przyczem wywieziono tylko po 1 tys. ton do Kłajpedy i do Estonji. Eksport na rynki zachodnio-europejskie wyniósł ogółem 141 tys. ton, zmniejszając się o 4 tys. ton.

Udział poszczególnych rynków w odbiorze eksportu węgla polskiego w marcu rb. był następujący: rynki skandynawskie — 47,66%, rynki zachodnio-europejskie — 20,62 proc., rynki południowo-europejskie — 11,99 proc., rynki środkowo-europejskie — 10,23 procent. Gdańsk — 3,51 proc., węgiel okrętowy 3,36 proc., rynki pozaeuropejskie — 2,34 proc., rynki bałtyckie — 0,29 proc. Przeladunek w portach polskich w marcu wzrósł, w Gdańsku o 16 tys. ton, a w Gdyni o 9 tys. ton.

Walny Zjazd Harcerstwa

W dniach 22 i 23 bm. odbędzie się w Katowicach 13 walny Zjazd Związku Harcerstwa Polskiego. Program uroczystości oficjalnych, związanych ze zjazdem, przewiduje w pierwszym dniu mszę św. w kościele garnizonowym, oraz wieczorem raut w salonach recepcyjnych urzędu wojewódzkiego, w drugim dniu zaś uroczystą mszę św. w katedrze, celebrowaną przez ks. biskupa Adamskiego, następnie przegląd i defiladę drużyn harcerskich.

Prezes Strzelca wyjechał do Paryża

Prezes zarządu głównego Związku Strzeleckiego mec. Franciszek Paschalski wyjechał w sprawach służbowych do Paryża. Na dworcu żegnał prezesa Paschalskiego komendant główny Związku Strzeleckiego pplk. dypl. Władysław Rusin w otoczeniu sztabu komendy głównej z szefem sztabu mjr. dypl. Pluta Czachowskim na czele.

Elektryczność w rolnictwie

Wielkie towarzystwo elektryczne w Cardiff propaguje między rolnikami używanie elektryczności celem ogrzewania gruntu, co przyspieszy wzrost jarzyn i owoców. W gruncie pod inspektami zakopuje się „kabel termiczny“, który ogrzewa się w godzinach mniejszej konsumpcji ogólnej prądu. Ilustrowane broszury wykazują jak np. ogórki rozwijają się prędzej przy ogrzewaniu elektrycznym niż w zwykłych warunkach.

W 250-lecie odsieczy Wiednia

Komitet Główny obchodu w Warszawie

Dla uczczenia uroczystości 250-lecia zwycięstwa króla Jana Sobieskiego pod Wiedniem i przypomnienia tej prawdy historycznej całemu światu, oraz własnemu społeczeństwu, ukonstytuował się w Warszawie Komitet Główny Obchodu 250-lecia odsieczy Wiednia, pod przewodnictwem gen. dr. Romana Góreckiego.

Powstały Komitet jednoczy przedstawicieli całego społeczeństwa.

W skład komitetu honorowego wchodzi przedstawiciele najwyższych władz państwowych, Sejmu i Senatu, duchowieństwa generalicji, korpusu dyplomatycznego, najwybitniejsze osobistości świata nauki, literatury, sztuki, prasy oraz organizacji społecznych.

Do Komitetu Wykonawczego wchodzi delegaci Prezydium Rady Ministrów, M. S. W., M. S. Z., M. S. W., W. R. i O. P., Komunikacji i Poczty, duchowieństwo, prezydium Komitetu m. st. Warszawy, wszyscy wojewodowie i przewodniczący komitetów

wojewódzkich, oraz przewodniczący wyłonionych sekcji komitetu.

Siedzibą Komitetu Obchodu 250-lecia Odsieczy Wiednia jest w Warszawie, Bank Gospodarstwa Krajowego (dr. Rakwicz — tel. wewn. 129).

Uroczystości obchodowe Odsieczy Wiednia przypadają na wrzesień.

Ostatni raz Polska Niepodległa święciła tę uroczystość za króla Stanisława Augusta, jako 100-lecie rocznicy zwycięstwa króla Jana Sobieskiego pod Wiedniem — 50 lat temu 200-setną rocznicę Kraków, a z nim Polacy, obchodzili to święto niemal prywatnie — bo państwo polskie politycznie wówczas nie istniało.

Dziś Polska, po odzyskaniu swej niepodległości, postanowiła zadokumentować przed całym światem, że wiekopomnym czynem orężnym pod Wiedniem uchroniła Europę przed groźącym jej niebezpieczeństwem.

Jeśli weirzymy np. za kulisy pisma „Posener Tageblatt“, zaczniemy oczy przecierać ze zdumienia. To bowiem zdecydowanie wrocie dla polskość pismo, utrzymywane jest w ogromnym stopniu za pieniądze polskie. Przytoczymy tutaj kilka cyfr: W trzech kolejnych numerach „Posener Tageblattu“ z dnia 7, 8 i 9 kwietnia naliczyliśmy łącznie 31 ogłoszeń firm polskich, z tych niektóre ogłaszały się kilkakrotnie! W numerze z dnia 9 bm. na ogólną ilość 3.500 cm² większych reklam, 1.990 cm² stanowiły reklamy firm czysto polskich! Ten stosunek jest mniej więcej miarodajny i dla innych numerów. Według przybliżonych informacji suma wpłacana miesięcznie przez firmy polskie na rzecz „Posener Tageblattu“ wynosi około 4.000 złotych. Jest to wcale nieźle „subsydium“, pozwalające na tem skuteczniejsze i zliczliwsze ustosunkowanie się do społeczeństwa polskiego.

Jeśli do tej liczby dodamy jeszcze fakt, iż główną pozycję robót drukarskich firmy „Concordia“ stanowią zamówienia polskie, w tej liczbie zamówienia bardzo poważnych poznańskich firm wydawniczych, będziemy mieli zarówno odpowiedź na pytanie, z czego żyje „Posener Tageblatt“, jak również ilustrację w jak wielkim stopniu zachodzi, a przynajmniej dotychczas zachodziła, różnica pomiędzy warunkami egzystencji prasy niemieckiej w Polsce oraz prasy polskiej w Niemczech.

Czas najwyższy, aby to lekkomyślne zasilanie pisma hakatystycznego pieniędzmi firm polskich, skończyło się jak najrychlej. Jest to lekkomyślność, która naszwank wystawia naszą godność narodową.

Zmiany w armji na Pomorzu

Mianowania i przeniesienia na terenie DOK VIII i w Marynarce Wojennej

Z datą 11 kwietnia 1933 r. ukazał się Dziennik Personalny Ministerstwa Spraw Wojskowych nr. 5. Dziennik ten przynosi szereg zmian i przeniesień na terenie Dowództwa Okręgu Korpusu nr. VIII i w Marynarce Wojennej.

M. in. MIANOWANI ZOSTALI NA STANOWISKA: kpt. Pytel Andrzej, z prokuratury przy W. S. O. nr. VIII — kierownikiem wojskowego Sądu Rozjemczego Grudziądz; ppłk. Gilewicz Juljusz z 4 p. lotn. — komendantem bazy; por. Kryński Stefan z Morskiego Dyw. Lotn. — komendantem ośrodka P. W. Lot.; komandor por. Sztayer Włodzimierz, dowódca dyonu szkolnego — dowódca dyonu minowców; komandor ppor. Kodreński Włodzimierz z dowództwa Floty — dowódca O. R. P. „Wicher”; kom. por. Sokolowski Bolesław — dowódca O. R. P. „Burza” — dowódca dyonu szkolnego; kom. ppor. dypl. Majewski Marjan z dyonu minowców — dowódca O. R. P. „Burza”; kpt. Lewicki Anatol — p. o. dyrektorem nauk w szkole Podch. Mar. Wojennej; kpt. Hulewicz z dyonu kontrtorpedowców — dowódca O. R. P. „Wilja”; kpt. Jabłoński Stanisław z dowództwa Floty — do dyonu kontrtorp.; por. Bleszyński Jerzy z dyonu kontrtorp. — do dowództwa Floty; por. Giertowski Józef z kadry szeregowych Floty — do dowództwa Floty.

M. in. PRZENIESIENI ZOSTALI: por. Puchalski Franciszek z 34 pp. do 8 dyw. taborów; kpt. Pleyer Wiktor na stanowisko płatnika 67 pp.; por. Olkiewicz Kazimierz z 1 p. s. p. do dowództwa Floty; mjr. Kiss Jan z 4 pal. na stanowisko szefa 3 Okr. Szeft. Uzbr.; mjr. inż. Kienel Tadeusz z korpusu osobowego oficerów Inż i Sap. do korp. osob. oficerów Mar. Wojennej; mjr. Trzepis Henryk z 71 pp. do 65 pp.; kpt. Żywocci Zygmunt z 67 pp. do C. W. Piech.; kpt. Okupski Stefan z 62 pp. do 61 pp.; kpt. dr. Dobrzański Stanisław z 61 pp. do 62 pp.; kpt. Pietraszek Mikołaj z 14 pp. do 16 pp.; por. Czang Augustyn z 61 pp. do kadry 8 Dyw. Samoch.; ppor. Kucharczyk Walenty z 66 pp. do 3 pp. leg.; rotmistrz Nestorowicz Lucjan z D. O. K. VIII do Komendy Miasta Toruń; rotm. Kroenitz Juljusz z 11 p. u. do 16 p. u.; mjr. Dunin-Chotkiewicz Mieczysław z 2 d. a. k. do 4 p. a. l.; kpt. Bożyński z 29 p. a. l. do C. W. Art.; kpt. Klingenberg Paweł Piotr z 16 p. a. l. do dowództwa Floty i Rzeczej w Pińsku; kpt. Sobolta z 4 p. a. l. do Komendy Obozu Ćwiczeń Raducz; kpt. Łoziński Witold z C. W. Art. do C. W. Piech.; kpt. Krzyżński Walery z 15 p. a. l. do 15 dyw. piech.; por. Butwilowicz Jerzy z 4 p. a. l. do 17 p. a. l.; por. Jatełnicki Świętosław z 8 p. a. o. do 19 p. a. l.; por. Słowkowski Stefan z C. W. Art. do 3 p. a. c.; por. Scheibert Józef z 8 p. a. o. do C. W. Art.; mjr. Jaryna Tadeusz z C. W. Podofic. Lotn. do 4 p. lotn.; kpt. Rudkowski Roman z 4 p. lotn. do 5 p. lotn.; kpt. Głowczewski Wacław z C. W. Podofic. Lotn. do Lotn. Szkoły Strzelania i Bombardowania; kpt. Kładko Andrzej z C. W. Ofic. Lot. do 4 p. lotn.; kpt. Pokorny Władysław z 5 p. lotn. do Lotn. Szkoły Strzel.

i Bomb.; kpt. Loedl Marjan z C. W. Podofic. Lotn. do 2 p. lotn.; kpt. Łukasiewicz Jan z Lotn. Szkoły Strzel. i Bombardowania do 4 p. lotn.; por. Łojasiewicz Stanisław z 1 bat. balonowego do Instytutu Badań Tech. Lot.; por. Buczman Jan z 4 p. lotn. do C. W. Podofic. Lot.; por. Krzemieński Leonard z C. W. Podof. Lot. do Lotn. Szkoły Strzel. i Bomb.; por. Marzycki Jerzy z C. W. Podof. Lotn. do Lotn. Szkoły Strzel. i Bomb.; por. Podolski Jerzy z m. dyw. lotn. do Kier. Mar. Woj.; por. Bażyński Ludwik z Kier. Mar. Woj. do Morsk.

Dyw. Lotn.; kpt. Sumasiewicz Edmund z 4 p. lotn. do Centrum Wyszk. Lotn.; kpt. Bohuszewicz Jerzy z 4 p. lotn. do Centrum W. Lotn.; por. Gicala Adolf z 4 p. lotn. do C. W. Lotn.; kpt. Micewski Stefan z 4 p. lotn. do C. W. Podof. Lotn.; kpt. Kosicki Henryk z 8 baonu sap. do szkoły podch. inż.; kpt. Pufal Roman z Komendy Portu Woj. Gdynia do Kier. Mar. Woj.; kpt. Sikorski Ryszard z 1 dyw. Żand. do C. W. Żand.; mjr. mr. Piątkowski Jan z prokuratury przy W. S. Nr. III do prok. przy W. S. nr. VIII; mjr. Żarnowski ze szpitala

Przygotowania świąteczne

Przed świętami wielkanocnymi ożywiony ruch panuje w warsztatach cukierniczych, aby przygotować niezliczone ilości zajczków i jajek wielkanocnych z czekolady i cukru.

Pod hasłem „dobry eksport”

Konkurs Państwowy Instytutu Eksportowego

W celu poznania wpływu transportu na jakość towarów, Państwowy Instytut Eksportowy organizuje konkurs przetworów pod hasłem „Dobry Eksport”. Przetwory biorące udział w konkursie, przebywają kilkutygodniowy transport zamorski do Południowej Ameryki i zpowrotem. Tego rodzaju próba wykaże wytrzymałość przetworów i opakowania. Konkurs umożliwi porównanie produktu i jego własności po przejściu zwykłego transportu w Polsce i po przejściu trudnego transportu zamorskiego. Wykaże on, w jakim stanie odbiorca otrzymuje wysłany produkt.

Konkurs będzie polegał na wysłaniu przez wytwórców określonej małej ilości należycie opakowanych produktów, z których część odbędzie podróż od miejsca wytworzenia do Gdyni, a następnie do Nowego Jorku — Filadelfji — Rio de Janeiro — Buenos Aires i zpowrotem do Gdyni. Druga partja produktów

zostanie przesłana od miejsca wytworzenia do wskazanej miejscowości, w której odbędzie się ocena, a następnie partja ta zostanie przechowana do chwili powrotu przesyłki morskiej, poczem nastąpi porównanie jakości i ocena fachowa produktów, zawartych w przesyłkach morskich i krajowych.

W konkursie tym mogą brać udział tylko firmy polskie. Przetwórca może przesłać do konkursu tyle rodzajów i typów towarów, ile produkuje względnie ile uważa za wskazane. Z każdego rodzaju należy włączyć po trzy sztuki, względnie jednostki zarówno do przesyłki morskiej jak również do przesyłki krajowej. Każda sztuka winna być dostarczona w zwykłej formie handlowej, stosowanej normalnie przy dostawach i sprzedaży. Bliższych informacji w sprawie powyższego konkursu udziela Państwowy Instytut Eksportowy.

O. W. Wilno do Szpitala Okr. Nr. VIII; kpt. dr. Gaska Adolf z 5 p. a. o. do 31 p. a. l.; kpt. inż. Więckowski Stanisław z Szeft. Bud. O. K. VIII do Szeft. Bud. O. K. IV.; por. Homzadko Fryderyk z P. K. U. Bydgoszcz do 11 d. a. k.; por. Mazurkiewicz Antoni z P. K. U. Poznań do 8 bataljonu Sap.; por. Kieszkowski Władysław z P. K. U. Grudziądz do 16 p. a. l.; por. Zasławski Stanisław z W. S. O. nr. VIII do 64 p. p.; por. Dalkowski Leon z 11 d. a. k. do 1 bat. bal.; por. Kokosiński Antoni z 8 p. sap. do Szeft. Intendenty O. K. VIII.; por. Kapsa Jan z 7 d. a. k. do 4 p. lotn.; kpt. Kasztelewicz z Kier. Cent. Zaop. Int. do Kier. Mar. Woj.; por. Mudry Witold z Szpitala garn. Modlin do 8 Szp. Okr.; kmr dypl. Frankowski Stefan z Kier. Mar. Woj. do dowództwa Floty na stan d-ocy Obrony Wybrzeża Morskiego; kmr por. Korytowski Karol ze Szk. Podch. Mar. Woj. do Kier. Mar. Woj. na stanowisko szefa sztabu; kmr por. Podjazd-Morgenstern Tadeusz, d-ca O. R. P. „Wicher” do Szkoły Podch. Mar. Woj. na stanowisko komandanta; kmr por. Durki-Trzaska Karol m. d. lotn. do Kier. Mar. Woj. na stan. kier. sam. ref. lotn.; kmr ppor. Kosianowski Władysław z Wydz. Wojsk. Kom. Gen. Rzeczypospolitej Polskiej w Gdańsku do dyonu minowców; kmr ppor. Eibel Henryk z Dowództwa Floty do Wydz. Wojsk. Kom. Gen. Rzpłitej Polskiej w Gdańsku na stan. kier. ref. morsk.; kmr ppor. dypl. Kłossowski Jerzy ze Szkoły Podch. Mar. Woj. do Floty; kmr ppor. de Walden Stefan, d-ca O. R. P. „Iskra” do Kier. Mar. Woj.; kmr ppor. Szyrowski Edward, d-ca O. R. P. „Rys” do m. d. lotn. na stanowisko d-ocy; kpt. Gebethner Stefan z Kier. Mar. Woj. do Floty; kpt. Reyman Artur, d-ca oddz. pomiarowego do Kier. Mar. Woj. na stanowisko Szefa Biura Hydr. Mar. Woj.; kpt. Wnorowski Czesław ze Szk. Pod. Mar. Woj. do Dowództwa Floty; por. Tyński Romuald z Dowództwa Floty do Kier. Mar. Woj. na stanowisko ref.; kpt. Krasowski Józef z P. K. U. Gdynia do P. K. U. Dębica; kpt. Ceburski Leon z P. K. U. Dębica do P. K. U. Gdynia; kpt. Marks z 86 p. p. do P. K. U. Kościerzyna; rotm. Skupiński Stefan z 16 P. U. do 8 p. s. k.; mjr. Nowakowski Tomasz z 9 p. a. l. do 15 p. a. l.; por. Wiśniewski Stanisław z 15 p. a. l. do D. O. K. VIII.; por. Dziurkiewicz Mieczysław z 4 p. lotn. do 2 p. lotn.; por. Bielecki Henryk z C. W. Sam. do 61 p. p.; ppor. Stanisławski Franciszek z 3 p. lotn. do 67 p. p.; ppor. Wiśniewski Wiktor z 67 p. p. do 3 p. lotn.; por. Rüdiger Kazimierz z 29 p. a. l. do 31 p. a. l.; por. Wiktor Adam z 16 p. a. l. do M. S. Wojsk.

DO KORPUSU OCHRONY POGRANICZA PRZENIESIENI ZOSTALI: kpt. Matuszewski Jan z 63 p. p.; kpt. Drewnowski Stefan z 65 p. p.; kpt. Nechwilla Henryk z 61 p. p.; kpt. Chorzewski Jan z 67 p. p.; kpt. Lenarczyk Franciszek z 62 p. p.; por. Lewestan Jerzy z 63 p. p.; por. Piotrowski Tadeusz II z 61 p. p.; por. Henig Edward z 64 p. p.; por. Ruskak Józef z 66 p. p.; mjr. Siemiński Stanisław z 2 p. szwoleżerów; por. Strzałkowski Jan z C. W. Kaw.; por. Szach-Bej-Krummel-Szczepny z 16 p. ulanów.

Z K. O. P. PRZENIESIENI ZOSTALI: kpt. Curzytek Jan do 62 p. p.; kpt. Ostrowski Mieczysław do 66 p. p.; kpt. Sordyl Karol do 67 p. p.; por. Karczewski Walerjan do 62 p. p.; por. Gacek Franciszek do 62 p. p.; mjr. Śniegocki Edward do 2 p. szwoleżerów.

WILLIAM J. LOCKE

„Dziki Amos” (The coming of Amos)

77)

Przedruk wzbroniony

— Au revoir, princesse. Więc jutro księżna będzie w Hotelu Miramare. Ja stoje u Ritza, a pojutrze będę w Brukseli. Jeżeli się znów przedko nie spotkamy, będzie to dla mnie tragedją.

— Bardzo sympatyczny — rzekła Nadja, kiedy odszedł. — Zna mnie od dziecka i był na moim ślubie.

— Co mu nie przeszkadza być Brazylijczykiem a Brazylijczycy uważają się za les petits bons dieux Ameryki Południowej.

Otworzyła szeroko oczy.

— Gniewasz się?

— Ja jestem Hiszpanem, on — Portugalczykiem — nienawidzę Portugalczyków.

I zawsze bardzo wstrzemięźliwy Garcia wypił jednym haustem kieliszek liqueur brandy. Na jej zdziwione spojrenie roześmiał się hałaśliwie.

— Nie co wieczór żegna się kawalerska swobodę i nie co dzień bierze się za żonę najniekniejszą kobietę na świecie.

Wrócił mu dobry humor. Gdy się trochę przeredziło, zatańczył z nią kilka razy. Tańczył jak bóg i może od początku podbił ją głównie swoim tańcem. Później odwiózł ją do hotelu wy-

najętem autem i pożegnał z nienaganną galanterją.

— Znalazłszy się w swoim pokoju w hotelu — opowiada Nadja — poczułam się dziwnie samotna i nieszczęśliwa. Do tego stopnia, że przez całą noc nie zmrzyłam oka. Mówiłam sobie, że czeka mnie szczęście i nie mogłam w to uwierzyć. Cywilny ślub wydawał mi się niewystarczający i nie wiedziałam, nie rozumiałam, dlaczego nie można było dopełnić ceremonji kościelnej za jedynym zachodem. I z rana wyglądałam tak okropnie, że napewno pan nie chciał mnie malować.

Potem wypadki rozwinęły się szybko. Kończyła się ubierać, kiedy doreczono jej petit bleu od Alvezara. Stary przyjaciel żałował, że z powodu braku czasu przed wjazdem do Brukseli nie będzie jej mógł odwiedzić i ostrzegął przed Ramonem Garcia, który miał w Południowej Ameryce nieszczerą opinię i był bojkotowany przez tamtejsze wyższe sfery towarzyskie. Alvarez przeproszał za narzucanie się radami, usprawiedliwiając się młodością i niedoświadczeniem księżnej i swoim wiekiem.

Zadumę Nadję nad znaczącym ostrzeżeniem przerwał telefon. Ramon czekał już na dole.

Pojechali do merostwa, gdzie wzięli ślub cywilny. Po ceremonji burmistrz złożył im konwencjonalne życzenia. Może gdyby wiedział, że Nadja Ramiroff nie była taka sobie zwyczajną, ładną Rosianką, lecz księżniczką z krwi byłby się

zdobył na więcej uczucia.

Młoda para wyszła na ulicę gdzie czekało wynajęte auto. Pogoda była przewniebiająca. Z ołowianego nieba ściekały strugi monotonnego drobnego deszczu, bruk był mokry, serce Nadję — pełne smutku i niepokoju. Wsiadła już do samochodu i Ramon stawał właśnie nozę na stopniu, kiedy podeszło do niego dwóch panów z grzecznie uniesionymi kapeluszami:

— Pardon, monsieur...

— Przepraszam, z reporterami nie gadam — odparł niegrzecznie pan młody.

— My nie jesteśmy przedstawicielami prasy, monsieur — rzekł zniżonym głosem jeden z panów. — Jesteśmy agentami policyjnymi i — prosimy pana ze sobą.

Obojętny szofer zaczął zapuszczać oporny motor. Na gniewny protest Ramona agent podniósł rękę.

— Monsier, my jesteśmy dyskretni i prosimy pana o to samo.

— Jestem niewinny — zaprzeczył się pan młody. — To jest skandal. Właśnie wzięłam ślub z tą panią...

Agent przysunął się do okna samochodu.

— Madame, przykro nam bardzo, że sprawiliśmy pani taką niemiłą niespodziankę. Ale, na nieszczęście, musimy dopełnić pewnej formalności. Mamy nadzieję, że monsieur wróci do pani za godzinę.

(Ciąg dalszy nastąpi)

KRONIKA

piątek
14
kwietnia

TORUN

Kalendarzyk rym.-bat.

Czwartek Wielki, Hermengilda
Piątek Wielki, Walerjana

— Stan wody w Wiśle z dnia 12. 4.: Zawichost +1,22; Warszawa +1,47; Plock +1,45; Toruń +1,65; Fordon +1,60; Chelmino +1,53; Grudziądz +1,76; Korzeniewo +1,87; Piekło +1,28; Tezew +1,29; Einlage +2,34; Schienhorst +2,40.

— Nocny dyżur aptek. W śródmieściu dyżuruje do środy, dnia 19 bm. włączając aptekę „Radziecka”, ul. Szeroka; na Bydgoskiem Przedm.: św. Anny, Mickiewicza 98; na Mokrem: Pod Łabędziem, Kościuszki 15.

Repertuar kin:

Mars — „Rajski ptak”.
Palace — „Ludzie w hotelu”.
Światowid — „Musisz być moją”.
Corso — „Mandzurja plonie”.

TEATR-POLSKI

Sezon 1932/33

Kier.: Józef Cornobis.

W czwartek, dnia 13, w piątek
dnia 14 bm. i w sobotę, dnia 15
kwietnia br.

teatr nieczynny.

W niedzielę, dnia 16 bm. o g. 16
„**Kubuś Bohater**”
Baśń sceniczna w 3 aktach
Kr. Stasickiego.

Ceny najniższe od 0,30 do 1,30 zł.

W niedzielę, dnia 16 bm. o g. 20
premiera

„**Dama w koszarach**”
Komedja muzyczna w 3 aktach
M. de Craze. Leg. zniżk. 33 proc.

miasta

— Uroczystości „Rozejmu Bożego”, organizowane dorocznym zwyczajem w Pradze przez Czechosłowacki Czerwony Krzyż w Wielką Sobotę 15 bm., transmitowane będą przez wszystkie rozgłośnie europejskie. Polskie Radio transmitować będzie uroczystości w sobotę, 15 bm. o godz. 11—11,45. Program obejmuje prócz przemówień produkcje artystyczne.

— Posiedzenie naukowe Tow. Lekarskiego i T. W. W. W czwartek, 13 bm. o godz. 20 odbędzie się w Szpitalu Miejskim wspólne posiedzenie Sekcji Sanitarnej T. W. W. i Towarzystwa Lekarskiego, na którym dr. Dandelski wygłosi referat: „Wrzód żołądka i dwunastnicy, jego powikłania i następstwa z punktu widzenia chirurgicznego” z pokazem. Prezes Tow. Lekarskiego dr. Szaad, sekretarz dr. Żabicki. (2047)

— Na święcone dla biednej dziatwy złożyli w administracji naszego pisma Duduś i Leszek Jarzębiński kwotę 5 zł.

— Urzędowanie przed świętami. W urzędach i instytucjach państwowych praca odbywać się będzie w Wielki Piątek do godz. 13, w Wielką Sobotę do godz. 12.

— Pożar wagonu kolejowego. W dniu wczorajszym w godzinach przedpołudniowych na linii kolej. Cierpice—Toruń w chwili wymijania się dwóch pociągów towarowych w składzie pociągu zdążającego z Bydgoszczy do Torunia, zapalił się od wydobywających się iskier z parowozu, jadącego w kierunku Bydgoszczy, wagon ze słomą. Gdy pociąg przybył na stację Toruń-Przedm., wagon spalił się całkowicie. Pozostały tylko części żelazne.

— Czyja własność? W Wydziale Śledczym m. Torunia przy ul. Wały 10 znajduje się lornetka teatralna damska w białej oprawie z napisem „Chevalier Paris”, którą odebrano pewnemu złodziejowi. Właściciel może się zgłosić po odbiór w godzinach urzędowych.

— Zgony. Dnia 12 kwietnia 1933 r. zmarli w Toruniu: Stefanja Złotowska, ur. 11. 4. 1933; Katarzyna Schmieńska z d. Rybacka, ur. 20. 2. 1872; Władysław Jabłoński, ur. 27. 9. 1870; Józef Halajdziak, ur. 12. 4. 1933; Konstanty Rynkowski, ur. 20. 5. 1884; Charlotta Fiebig, ur. 8. 4. 1912 r.

Z teatru

— Baśń sceniczna. W niedzielę, 16 bm. o godz. 16 raz jeszcze przepiękna baśń sceniczna w 3 aktach K. Stasickiego p. t. „Kubuś Bohater”. Reżyserja Hanny Malkowskiej. W głównych rolach pp. Porębska, Łuczycka, Suchankówna, Cedzyńska, Mroźewski, Cornobis, Jaworski, Gliński i inni.

Bilans rocznej działalności toruńskiego koła Towarzystwa Wiedzy Wojskowej

Wczoraj odbyło się w Kasynie Garnizonowym walne zebranie toruńskiego koła Towarzystwa Wiedzy Wojskowej na którym przewodniczący zarządu koła gen. bryg. Maxymowicz-Raczyński oraz przewodniczący poszczególnych sekcji zobrazowali obszernie różnorodną i pilną działalność organizacji, skupiającej oficerów garnizonu i pracującej nad pogłębieniem ich wiadomości wojskowych.

Koło toruńskie T. W. W. liczy ogółem 628 członków, w tem 3 generałów i 108 oficerów sztabowych.

Obszerne sprawozdanie z działalności zarządu wygłosił gen. Maxymowicz-Raczyński.

W roku sprawozdawczym zarząd uchwalił zamiast urzędowania Akademii ku czci Marszałka Piłsudskiego i Rocznic Listopadowych wysygnować następujące kwoty: na Gimnazjum w Bytomiu 100 zł. na „Dom Żołnierza” w Toruniu 300 zł. na Bibliotekę Jagiellońską 200 zł.

Ponadto przekazano do redakcji Przeglądu Piechoty 250 zł. jako nagrodę konkursową im. Marszałka Piłsudskiego. Zarząd Koła realizując uchwałę Walnego Zebrania powołał do życia w b. roku sprawozdawczym dwie nowe sekcje: — artyleryjską pod przewodnictwem ppłk. dypl. Łankiewicza, weterynaryjną pod przewodnic-

tstwem ppłk. lek. wet. Wajdy.

Dalsze sprawozdania wygłosili przewodniczący poszczególnych sekcji.

W roku ubiegłym księgozbiór Biblioteki powiększył się o 361 dzieł w 390 tomach — w dziale czasopism o trzy czasopisma i 37 tomów

Korzystało z biblioteki 18,236 osób tj. o 5103 więcej niż w roku ubiegłym. Wypożyczono 30282 książek o treści beletrystycznej i 3641 naukowych.

Sekcja odczytowa. W okresie 16. 10 1932 do końca marca br. zorganizowała 11 odczytów z czego: 1 wygłosił p. gen. Kwaśniewski, 9 prelegenci miejscowi i 1 z ramienia Zarządu Głównego T. W. W.

W sekcji języków obcych prowadzono kursy języka francuskiego dla początkujących i dla zaawansowanych.

Oprócz kursów dla oficerów zorganizowano 1 kurs języka francuskiego dla 12 frekwentantów w Szkole Podchor. Art. i dwa kursy języka angielskiego.

Nowopowstała sekcja art. w roku sprawozdawczym wykazała odrazu ożywioną działalność. Odbyła 2 zebrania, oraz zorganizowała 3 odczyty.

Pracowitość i ruchliwość sekcji sanitarnej

stała się już tradycją w Toruńskim Kole T. W. W. Sekcja zorganizowała 14 odczytów i referatów oraz odbyła 9 posiedzeń naukowych z przeciętną frekwencją 25 osób.

Sekcja w dalszym ciągu ściśle współpracuje z Tow. Lek. w Toruniu.

Nowoutworzona sekcja weterynaryjna zorganizowała 2 referaty i odbyło 1 zebranie.

Pozatem dokonano na wczorajszym zebraniu wyboru nowego zarządu w skład którego weszli, przewodniczący — gen. Maxymowicz-Raczyński; zastępca — ppłk. dypl. Wołkowski, sekretarz — mjr. dypl. Berek, zastępca — kpt. dypl. Grudniewicz, skarbnik — kpt. int. Krzyściak, zastępca — kpt. int. Saxl, oraz przewodniczący sekcji: ppłk. Rymkiewicz i mjr. Żółkiewski — sekcja piechoty, ppłk. Łankiewicz i ppłk. Kijowski — sekcja artil., ppłk. Łusznik i kpt. dypl. Chodacki — sekcja odczytowa, ppłk. lek. Dr. Błażejowski i ppłk. lek. dr. Dąbrowski — sekcja sanitarna, ppłk. lek. wet. dr. Wajda — sekcja weterynaryjna, mjr. Jabłoński i kpt. Gajewski — sekcja biblioteczna, kpt. KS. Jankowski — sekcja kursów językowych, ppłk. dr. Wincz i por. dypl. Bortnowski — sekcja ogólna.

W skład komisji rewizyjnej weszli ppłk. dypl. Heller, ppłk. Goebel, kpt. int. Jacek. Zastępcy: ppłk. Greiner, ppłk. Gorczyński.

W wolnych głosach p. gen. Maxymowicz-Raczyński zakomunikował zebraniem, że w najbliższym czasie z jego inicjatywy Koło toruńskie T. W. W. rzuci myśl stworzenia sali polskiej piechoty na Wawelu. Projekt ten znajduje się narazie jeszcze w opracowaniu. Z chwilą ustalenia wszystkich szczegółów strony technicznej projektu Koło toruńskie T. W. W. zwróci się w tej sprawie z apelem do wszystkich pułków piechoty. Piękna myśl gen. Raczyńskiego niewątpliwie będzie mogła być zrealizowana dzięki czemu i polska piechota otrzyma wspomniany pomnik.

Z kranu

Czy film „Pod Twoją obronę” jest religijnym?

Z takim pytaniem zwróciła się redakcja „Ki” do wszystkich do realizatora filmu reżysera Edwarda Puchalskiego.

Przedewszystkiem należy przeprowadzić ścisłą linię demarkacyjną między pojęciami sztuki „religijnej” z jednej strony a „dewocyjnej” z drugiej. — odpierajmy uprzejmie rezyser.

— Z całym naciskiem zaznaczyć musimy, że film „Pod Twoją Obronę” nie należy do kategorii dewocyjnych tj. nie narzuca widzowi żadnych wskazań imperatywnych i nie próbuje moralizować. Fabuła filmu jest na wskroś nowoczesna, jak nowoczesnym jest lotnictwo. Bohaterem jest lotnik — wynalazca, człowiek o nastawieniu realistycznym i ściśle naukowym. — Atmosfera filmu jest pogodna, okraszona jawnym humorem i szczerem umiłowaniem zawodu. Fakt, że narzeczona bohatera odebrała wykształcenie średnie w klasztorze, niema żadnego wpływu na kształtowanie się akcji filmu.

— Nazwa tytułowa filmu „Pod Twoją Obronę” jest czystym symbolem wiary, podświadomie drzemiącej w sercu każdego Polaka, wiary niezawężanej demonstracyjnie w życiu codziennym. Dopiero wielkie nieszczęście, w obliczu którego stanął niespodziewanie lotnik Jan Polaski, budzi w jego duszy pierwiastki wiary, miłosierdzie Stwórcy. Oczywiście, jest w tem pewien wpływ sugestywny religijny wychowanej narzeczonej, ale tego widzi nie odczuwa i przeżywa dramat indywidualnie bohatera jak swój własny.

Nie należy film „Pod Twoją Obronę” porównywać z kategorią realizacji w rodzaju „Król Królów”, „Dziesięcioro Przykazań”, „Koniec Sodomy” i demonstrowanego obecnie na polskich ekranach „W cieniu Krzyża”. Jest to twórczość historyczna o podkładzie religijnym, lub dydaktycznym, a paralele współczesne mają dość wyraźny charakter sekciarsko-moralizatorski.

Nasz film jest zupełnie odrębny w sposobie ujęcia fragmentów religijnych. Z prostej, codziennej opowieści przechodzimy do hymnu wznieśliwego, wydzierającego się szlochem nadziei z milionów serc polskich. Przechodzimy w sposób zwykły, jak prostą i szczerą jest echa modlitwa człowieka nieszczęśliwego.

Proszę nie brać tego za przedwczesne pochwały dla naszego filmu. — przed Bożym Boimym się autoklamy, jak ognia. Niech publiczność sama oceni, czy film „Pod Twoją Obronę” trafi przemówić do serc ludzkich językiem prostym i dla wszystkich zrozumiałym.

W odpowiedzi na prowokacje i gwałty niemieckie
Bojkot czasopism niemieckich

W odpowiedzi na prowokacje i gwałty niemieckie, społeczeństwo polskie postanowiło przeprowadzić trwały i konsekwentny bojkot niemieckich na wszelkich odcinkach, a więc go spodarczym, politycznym i kulturalnym.

Gwałt niemiecki spotkać się musi z najsilniejszą odpowiedzią.

Zarząd Okręgu Pomorskiego Związku Obrony Kresów Zachodnich i Koła miejscowego zwołuje w dniu 13 kwietnia 1933 o godz. 18 w sali książeczej „Dworu Artusa”, zebranie porozumiewawcze przedstawicieli wszystkich organizacyj społecznych miejscowych i wojewódzkich.

Na porządku dziennym sprawa bojkotów filmów, czasopism i towarów niemieckich.

Zarządy Stowarzyszeń także te, które spowodu późniejszej pory nie otrzymały na czas odpowiedniego zaproszenia uprasza Zarząd o wysłanie Swego delegata.

Związek Towarzystw Restauratorów, wł. hoteli i kawiarni nadsyła nam następujący komunikat.

Wobec niesłychanego terroru uprawianego

w Niemczech a uniemożliwiającego mniejszości polskiej w Niemczech zaspakajanie najelementarniejszych potrzeb kulturalnych, wobec szykan administracyjnych, stosowanych do prasy polskiej w Niemczech i ciągłego zakazu pism polskich, wobec odebrania debitu prawie wszystkim czasopismom polskim, a nawet polskim wydawnictwom naukowym w Niemczech Zarząd Związku Towarzystw Restauratorów, Właścicieli Hoteli i Kawiarni na Pomorzu przyłącza się do akcji bojkotu czasopism niemieckich i w zrozumieniu swoich obywatelskich obowiązków wzywa wszystkich członków Związku do

a) usunięcia z lokalów restauracyjnych i kawiarnianych wszystkich czasopism niemieckich,

b) do niemieszczenia w prasie niemieckiej swych ogłoszeń reklamowych.

Zarząd Główny Związku:

(—) Penkalla, prezes

(—) Z. Wojdak, sekretarz,

(—) A. Gośliński, skarbnik.

Otwarcie sezonu strzeleckiego
w Bractwie Kurkowym

Otwarcie tegorocznego sezonu strzeleckiego w toruńskim Bractwie Kurkowym nastąpi w drugi dzień świąt, t. j. w niedzielę, 17 bm.

Program otwarcia ustalony będzie na dzisiejszym posiedzeniu Zarządu. Równocześnie nastąpi otwarcie restauracji w Zielcu, której dzierżawcą jest p. Mackowicz.

Strzelanie królewskie, które w roku bieżącym z okazji jubileuszu 700-lecia miasta będzie miało bardzo uroczysty charakter, odbędzie się w czasie Zielonych Świąt.

Sport i kultura fizyczna

Nowy as naszej bieżni

Zgłoszenia do Pomorskiego biegu na przelaj o puchar przechodni „Dnia Pomorskiego” już napływają. Wśród zgłoszonych dotychczas zawodników figuruje już szereg naszych czołowych długo dystansowców. Obok Kojtki (S. M. P.) zgłosił udział Stefan Hoppe, który w roku bieżącym znajduje się w bardzo dobrej formie.

Na czoło zawodników, nalezących do pomorskiej ekstraklasy wysuwa się faworyt biegu Henryk Jaroń — nowy as naszej bieżni, któ-

ry startować będzie w barwach Policyjnego Klubu Sportowego m. Torunia. Jaroń uzyskał w biegach długodystansowych w czasie zawodów sportowych pp. fenomenalny wprost czas, zdobywając wszystkie pierwsze miejsca.

Już dziś powiedzcie można, że walka, jaka się rozegra między Hocheislem (Polonia) zeszłorocznym zwycięzcą a faworytem tegorocznego biegu Jaroniem będzie bardzo ciekawa.

Bieg odbędzie się w niedzielę dnia 14 maja.

Dwa zamachy samobójcze

W dniu wczorajszym usiłowała popełnić samobójstwo przez wypicie większej ilości kwasu octowego Władysława Nowak lat 33, zamieszkała w barakach pod Dębową Górą.

Zawiezwana karetka pogotowia odwiedziła desperatkę w stanie ciężkim do szpitala miejskiego.

Przyczyna tego rozpaczliwego kroku

był brak pracy.

W godzinach popołudniowych przewieziono do lecznicy miejskiej 22-letnią Janinę M., służącą, zatrudnioną przy ul. Bydgoskiej 52, która również w celach samobójczych napiła się kwasu octowego. Stan jej nie jest groźny.

Przyczyna usiłowanego samobójstwa był zawód miłosny.

Zeznania o dochodzie

Wskazówki dla podatnika

Związek Zrzeszeń Gospodarczych w Toruniu nadsyła nam poniższe szczegółowe dane w sprawie zeznań o dochodach:

Wszystkie osoby fizyczne i prawne, których dochód w roku, poprzedzającym rok podatkowy, wynosił zł 1500, lub więcej, obowiązane są złożyć zeznania o dochodzie na przepisany formularz, i to najpóźniej do dnia 1 maja r. Na uzasadnioną prośbę osób fizycznych przewodniczący komisji uprawnieni są do zezwolenia na odroczenie terminu, nie później, jak do 1 lipca roku podatkowego.

Gdy podatnik nie będzie mógł określić w pieniądzu tych części dochodu swego, które zostały pobrane w naturze, powinien w zeznaniu przytoczyć dane, na których podstawie komisja mogłaby oszacować te części jego dochodu.

Podstawa obliczenia dochodu nie może być przez władzę skarbową przyjęta odmiennie od złożonego zeznania, jeżeli przed tem nie dano płatnikowi sposobności do udzielenia wyjaśnień władzy, wymierzającej podatek.

O ile jednak podatnik nie złoży w terminie żądanych wyjaśnień, lub o ile przedstawił je, a przedstawił nie usunął wątpliwości co do prawdziwości i dokładności złożonych zeznań, wówczas bez względu na złożone zeznania, komisja przy ustalaniu dochodu powinna się kierować danymi, jakimi rozporządza.

Za dochód uważa się sumę wszystkich przychodów po strąceniu kosztów osiągnięcia, zechowania i zabezpieczenia tych przychodów, łącznie z corocznym prawidłowym odpisaniem na zużycie budynków, maszyn i t. d., oraz po potrąceniu strat częściowych lub całkowitych. Do kosztów osiągnięcia przychodów zalicza się koszty wyżywienia członków rodziny podatnika stale pracujących w jego przedsiębiorstwie handlowym lub przemysłowym. Odmiennie od zeznania ustalenie wysokości odpisań na zużycie, na podstawie jedynie własnej znajomości stanu budynków i maszyn członków komisji szacunkowej, bez badania znawców, jest niezgodne z art. 6, stosownie do Wyroku N. T. A.

Nie uważa się za

DOCHÓD PODLEGAJĄCY OPODATKOWANIU,

stosownie do wyroku N. T. A., u osób fizycznych, — bowiem u osób prawnych decyduje art. 21 ustawy:

1. nadzwyczajnych przychodów w postaci spadków, legatów, darowizn, posagów, kapitałów wypłaconych za ubezpieczenie życia, o ile te przychody nie stanowią perjodycznych wpływów.
2. wpływów wskutek częściowego lub całkowitego spieniężenia majątków,
3. zysków wynikających ze sprzedaży przedmiotów majątkowych, o ile sprzedaż nie nastąpiła we wykonaniu przedsiębiorstwa zarobkowego lub interesu spekulacyjnego,
4. wygranych loteryjnych i losowych,
5. wypłat z tytułu umarzenia wierzycelności,
6. wogóle takich przychodów, które stanowią zwiększenie lub zwrot majątku, lecz nie stanowią dochodu.

Z przychodów, osiągniętych z poszczególnych źródeł

NIE MOGĄ BYĆ POTRĄCONE:

1. wydatki na powiększenie lub ulepszenie źródła dochodu;
2. wydatki na prowadzenie gospodarstwa domowego podatnika i na utrzymanie członków jego rodziny,
3. inne wydatki i straty nie związane z osiągnięciem dochodu.

Zasadniczo koszty, nadające się do potrącenia, związane są zawsze z uzyskaniem dochodu, natomiast wydatki, nie nadające się do potrącenia, związane są ze źródłem dochodu, czyli majątkiem, dającym przychody.

OD OGÓLNEGO DOCHODU

należy odliczyć:

1. obowiązujące podatnika na mocy prawa lub umowy opłaty za siebie i za członków jego rodziny do kas zapomogowych, emerytalnych, chorych ubezpieczeń od niebezpiecznych wypadków i pogrzebowych, o ile te opłaty łącznie nie przekraczają 300 złotych rocznie za każdą ubezpieczoną osobę.
2. premje wypłacane przez podatnika od ubezpieczeń na wypadek śmierci, lub dożycia, o ile nie przekraczają: a) na rachunek samego płatnika 300 zł rocznie, b) na rachunek zaś podatnika i członków rodziny, będących na jego utrzymaniu, łącznie 600 zł rocznie,
3. wszelkie podatki państwowe i samorządowe, z wyjątkiem państwowego podatku dochodowego, podatku specjalnego od taniej, i podatku majątkowego.

ODSETKI (KARY) ZA ZWŁOKĘ,

bez względu na to, od jakiej zaległości podatkowej przypadają, winny być potrącone od ogólnego dochodu płatnika.

O ile głowie rodziny służy prawo rozporządzenia dochodami ze źródeł, należących do członków rodziny, lub też prawo użytkowania tych dochodów, to dochody członków rodziny dolicza się do dochodów głowy rodziny.

STOPE PODATKOWĄ

podwyższa się przy wymiarze o 20 proc. dla podatników nieżonatych lub niezamężnych, nie mających na utrzymaniu żadnego członka rodziny, lecz osiągających dochód ponad 3600. Przepis ten odnosi się również do wdowców jak i do wdów.

O ile na utrzymaniu głowy rodziny, której dochód, podlegający opodatkowaniu, nie przekracza 7200 złotych, znajduje się więcej niż jeden członek rodziny, wówczas przypadająca stopa podatkowa obniża się o 2 stopnie na każdego następnego członka rodziny. Za głowę rodziny należy w niniejszym wypadku uznać żonę, gdy mąż nie posiada żadnych funduszy własnych, a koszty utrzymania domu i członków gospodarstwa ponosi wyłącznie żona z własnych funduszy.

Nadzwyczajne okoliczności istotnie osłabiające siłę podatników, których roczny dochód, podlegający opodatkowaniu, nie przekracza 12000 złotych mogą być podstawą do zmniejszenia podatku, najwyżej o 3 stopnie. Okoliczności te mogą być uwzględnione przez komisję szacunkową na prośbę płatnika, przy czym jednakże uwzględnienie zależy od swobodnego uznania władz wymiarowych.

Bliższych wyjaśnień udziela syndyk Związku Zrzeszeń Gospodarczych w lokalu przy ul. Żeglarskiej pod Nr. 1, od godz. 9—11.

Mr.

KOCHAJMY SIĘ! NIE DAJMY SIĘ!

NA ŚWIĘTA WIELKANOCNE

KONIAKI WINKELHAUSENA

Wywiad w budce z papierosami

Codziennie, wychodząc z domu, kupuję sobie papierosy. Do niedawna jeszcze dość często się zdarzało, że w budce brakło „moich” papierosów.

Od pewnego czasu jednak „budka się poprawiła”. Mimochodem tedy zrobiłem pod adresem „budki” spostrzeżenie, że widocznie coś się poprawia na świecie, skoro w budce już nie brak papierosów. Ale dajęnoza moja była mylna: poprawiło się, — ale nie na świecie.

Mianowicie do dni ostatnich detalistom nie opłacało się zakupywać większych zapasów towaru. Wynikało to z tego, że kupienie całej skrzyni papierosów jednego gatunku, lub też różnych, pociągało za sobą przymusowe zakupywanie skrzyni (opakowania), co pociągało za

sobą dodatkowe obciążenie kosztów nabywcy. Dlatego też detalisci o wiele chętniej kupowali niewielkie ilości towaru, aby uniknąć dodatkowych kosztów.

Ostatnio jednak Polski Monopol Tytoniowy skasował dodatkowe opłaty za skrzynie: kto ku puje skrzynię wyrobów tytoniowych, otrzymuje skrzynię darmo. Przestała więc ta skrzynia być obciążeniem, a stała się pożądaną premją. Każdy woli kupić pełną skrzynię towaru, by otrzymać darmo skrzynię, którą można nawet spieniężyć. Korzysta więc na tem i Monopol Tytoniowy i sprzedawca i konsument, który jest niezawodnie obsłużony.

Oby więcej tego rodzaju zarządzeń. E. W.

Programy radiowe

Czwartek, dnia 13 kwietnia

Warszawa 12,10 Płyty gramof. 15,25 Płyty 15,35 „Kobieta w bezrobociu” wygłosi p. R. Dalborowa. 15,50 Płyty gram. 16,25 Francuski 16,40 Odczyt (z cyklu t. „Zagadnienia higieniczne” 17,00 Utwory w wykonaniu E. Caruso (tenor) i I. Paderewskiego (fort.) (płyty) 17,40 Odczyt, 18,00 Odczyt dla maturzystów: „Polska a Francja w rozwoju dziejowym” wygłosi prof. H. Mościcki. 18,20 Muzyka; 19,30 Kwadrans literacki. „Recytacje wierszy” 20,00 Pogadanka muzyczna wygł. p. K. Stromenger. — 20,15 Koncert Oratoryjny z Filharmoniją Warszawską. W przerwie: impresje pt. „Misterjum Wielkanocne” wygłosi p. St. Miłszewski.

Piątek, dnia 14 kwietnia.

Warszawa 12,10 Płyty. 15,50 Płyty; 16,45 Przegląd wydawnictw periodycznych. 17,00 Muzyka religijna w wykonaniu Kapeli Sykstyńskiej (płyty). 18,00 Koncert z Poznania. 19,20 Przegląd prasy rolniczej krajowej i zagranicznej z Wilna. 19,30 Feljton pt. „Obrzędy wielkopiątkowe” wygłosi p. W. Bunikiewicz. 20,00 Słuchowisko pt. „Parsifal” pg. Wagnera w radjofonizacji St. Karwickiego. 21,30 Wiadomości sportowe; 21,40 Koncert religijny. Rozmyślanie Męki Pańskiej. „Modlitwa w ogródcu” „Chrystus przed Sądem” J. Maklakiewicz. „Adoracja Krzyża” J. Maklakiewicz. „Ostatnia stacja Męki Pańskiej” J. Maklakiewicz.

Gdynia portem bawelnianym

O wzroście importu bawełny przez Gdynię świadczyć może kilka następujących liczb. W I kwartale r. ub. przywóz bawełny do portu gdyńskiego wynosił 1.979 ton, w r. b. przywóz bawełny w tym samym okresie wzrósł blisko siedmiokrotnie i wynosił 13.667 ton. Tak samo wzrósł bardzo znacznie import innych surowców włókienniczych. W I kwartale roku bież. przywieziono do portu gdyńskiego: juty 2.669 ton (w I kwartale 1932 r. 47 ton), wlny 2.948 ton (570 ton), lnu i konopi 113 ton (w I kwartale roku ub. przywozu nie było) i szalu 77 ton (w roku ub. przywóz również nienotowany).

Kasy PKO przed świętami

W okresie przed nadchodzącymi świętami Wielkiejnocy kasy PKO czynne będą dla publiczności: w Wielki Piątek, dnia 14 bm. do godz. 12, w Wielką Sobotę, dnia 15 bm. do godz. 11.

Giełdy

Warszawskie notowania walutowe.

z dnia 12 IV. 1933 r.

	Tranzakcje	Kupno
WALUTY.		
DEWIZY.		
Dolary St. Zjedn.	—	—
Belgia	—	—
Gdańsk	—	—
Bukareszt	—	—
Holandja	360,00—359,10	—
Kopenhaga	—	—
Londyn	30,34—30,18	—
Nowy York	—	—
Nowy York telegr.	8,90—8,83	—
Paryż	35,11—35,02	—
Praga	26,55—26,49	—
Sztokholm	172,35—171,92	—
Włochy	—	—
Berlin (w obrotach nieofic.)	211,40	—

Notowania ziemiopłodów w Poznaniu

Dostawa bieżąca, parytet Poznań, handel hurtowy

za 100 kg. z dn. 12 IV. 1932 r.

Pszennica	35,00—36,00
Jęczmień	—
„ zwyczaj prz.	—
Owies pastewn.	11,50—12,00
do siewu	—
Mąka żytnia 65%	—
„ pszena 65%	54,00—56,00
Otręby żytnie	8,25—9,00
„ pszenne	9—10
„ grube	—
Ziemniaki jadalne białe	1,92—2,00
„ czerwone	—
Saradela	—

Notowania ziemiopłodów w Berlinie

Ceny w R.M. Zboże i nasiona oleiste za 1000 kg. inne za 100 kg. z dnia 12 IV. 1933.

Pszennica nowa	194—196
Zyto nowe	155—157
Jęczmień browar.	172—180
Jęczmień przem. pastewny	163—171
„ wies marchijski	123—126
Mąka pszena	23,00—27,00
Mąka żytnia 70%	20,60—22,60
„ 84—8,90	—
„ 8,70—8,90	—
Otręby pszenne	20,00—23,00
„ żytnie	19,00—20,00
Otręby drobnego jadalnego	15,00—
Otręby pastewny	13,00—14,00
Peluszka	12,00—14,00
Bób	14,00—15,00
Wyka	8,75—10,00
Lubin niebieski	12,00—13,50
Lubin żółty	17,00—21,00
Saradela nowa	10,80—
Kuchy z orzecha	10,90—
„ lniane	10,90—
„ mielone	8,60—
Wytłoki suche kraj.	9,30—10,20
Wytłoki Soja H.	—

Próbki reklamowe gratis

Herbata o 30% taniej

Urządźmy własną pakownię herbaty najszlachetniejszych gatunków w pierwszorzędnym plantacji mam możność obniżyć cenę o 30%.

Stanisław Grelewicz
Toruń

Wielkie Garbary 19 tel. 853
Import Herbaty Palarnia kawy
Delikatesy i wina krajowe. 1583

PRZETARG PRZYMUSOWY.

We czwartek, dnia 14 kwietnia br. o godz. 15,40 sprzedawac będą za natychmiastową zapłatą przy Starym Rynku nr. st. 23/25: 10 dywanów pluszowych, 10 sztuk materiału ubraniowego, 2 sztuki chodników pluszowych. Przedmioty oszacowane na łączną sumę zł 10,240,—, które oglądać można 10 min. przed licytacją.

Bączynski, komornik Sądu Grodzkiego.
Zlec. nr. 772/8

Z prawami szkół państwowych 8056
8-klasowe gimnazjum żeńskie
G. Winogrodzkiego w Wejherowie

Przy gimnazjum wstępne klasy koedukacyjne, przygotowujące do gimnazjum nowego typu

Polska Hurtownia Skór

Bydgoszcz, Długa 18, tel. 1084. 2075

Pierwsze i najstarsze chrześcijańskie przedsiębiorstwo branży skóry podeszwy skóry miękkie obcasy gumowe.

Od 60 lat niedoścignionej jakości i korzystnych cen

Bydgoszcz, Gdańska 35
Tel.: 212, 2212
poleca 2074

Tajka i figurki
marcepanowe i czekoladowe
Forty Mazurki Sekacze

Wyprowadz święteczna starych win węgierskich

1/1 Ltr. 5.— zł.

„HUNGARIA”
TORUŃ, Prosta 19.
Telefon 125. 2013

Przysposobiam do egzaminów, udzielam

lekcyj

francuskiego, angielskiego niemieckiego i gry na fortepianie. Adamska, Sukienicza 4, Toruń. 8031

Nagrody w porcelanie

Pijcie znakomity

ANGLAS
Kakao

Każde setne opakowanie zawiera bon.

2070

PRZETARG PRZYMUSOWY. Nieruchomość położona w Toruniu przy ul. Bydgoskiej nr. 12, składająca się z domu mieszkalnego, lokalu restauracyjnego, sali kolonad i pawilonu dla orkiestry oraz ogrodu o rocznej wartości użytkowej 3138 mkn i w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisana w księdze gruntowej Toruń wykaz L. 48 na imię Zofii z Zielachowskich, Edmunda i Alberta Grzeszkowiaków na mocy wspólności majątkowej zostanie w drodze egzekucji dnia 6 czerwca 1933 o godz. 11 przedpoł. wystawiona na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie pokój nr. 7 Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej dnia 21 października 1931 r. (2056)
Toruń, dnia 3 kwietnia 1933 r.

Sąd Grodzki.
Zlec. nr. 240/9

WYROK. W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej. W sprawie odroczenia wypłat w rolnictwie gospodarza Ignacego Szymytki z Charzykowa, właściciela nieruchomości Charzykowskiej karta 79 Sąd Grodzki w Chojnicach orzekł: 1) Dłużnikowi rolnikowi Ignacemu Szymytki z Charzykowa pow. Chojnice udziela się odroczenia wypłat do dnia 1 lipca 1935. 2) Zarządca gospodarstwa rolnego dłużnika, mianuje się samego dłużnika Ignacego Szymytkę. 3) Ustanawia się nadzór sądowy nad zarządem gospodarstwa rolnego dłużnika i nadzór ten oddaje się Pomorskiej Izbie Rolniczej w Toruniu. (2064)
Chojnice, dnia 6 kwietnia 1933 r.

Sąd Grodzki.

I. Na. 1/33

Syrop

spożywczy (jasny o przy-smaku miodowym) i deserowy (ciemny) w cenie 35 groszy za funt do nabycia w składach kolonialnych: w Toruniu. 1390

JULJAN HOFFMANN, Kościuszki 89.

JÓZEF RANISZEWSKI, Grudziądzka 77.

FRANCISZEK NOWAK, Szczytna 20.

DOMINIK KAMINSKI, Rybaki 43.

LEONARDA WISNIEWSKA, Mokiewicza 112.

STEFAN SÓŚ, Piaskowa 3.

IGNACY NOGA, Podgórz ul. Pułaskiego 49.

Ksawery Buczkowski, Toruń, Rynek Nowomiejski.

Helena Zagrebska, Toruń, Szosa Chełmińska 128.

„LUBAN WRONKI” Przemysł Ziemniaczany Sp. Akc. Oddział w Toruniu, Szosa Lubicka 38/58 tel. 168

WAPNO

palone w kawałkach poleca najtaniej

M. Czubek i S-ka Oddz. Toruń

ul. Piernikarska 3/7, róg Browarnej, tel. 643. 1523

Sery

pełnotłuste tyłżycy 1/2 kg 1,20 i 1,40 szwajcarski 2,20 smietankowy 1,40 poleca Gerszewski Toruń, Prosta 10. 1711

Na stół świąteczny tylko **Piwo Okocimskie** Gen. Repr. **T. Chmurzyński** TORUŃ, Prosta 19. Tel. 125. 2014

Łom czekoladowy

deserowy 1/8 kg. 45 gr.
mleczny 1/8 kg. 55 gr.
z ryżem 1/8 kg. 50 gr.
nadziewany 1/8 kg. 30 gr.

wyroby WEDLA stale na składzie po cenach fabrycznych

ZAJĄCE

Jajka wielkanocne w największym wyborze po najniższych cenach własnej fabrykacji poleca

F. Łęgowski

Toruń, Szeroka 4. (1854)

TAPETY

Farby Lakier najkorzystniej

Hurtownia Jan Kapczyński

Toruń, ul. Szeroka 15. Szczytna 15. 1872

Radjo

3-lampkowe sprzedam tanio. Mickiewicza 92 m. 5.

Legitymację

kolejową wydaną przez D. Okręgową Gdańsk proszę o zwrot za wynagrodzeniem do D. Z. I. Toruń-Przedmieście dworzec. Seweryn Popilko 2052

A. Marciniak

Bydgoszcz, Długa 6 oferuje najtaniej żyrandole, lampy własnego wyrobu oraz wszelkiego rodzaju artykuły rajdowe i elektrotechniczne. Największa firma na Pomorzu. Hurt i detal. 2073

Polska Żegluga Rzeczna „Vistula“

Komunikacja towarowo - pasażerska
Bydgoszcz - Toruń - Warszawa
Bydgoszcz - Gdańsk - Gdynia

Przewóz towarów tańszy od kolejowego o około 50 proc. Przewóz wszelkich masowych ładunków z miejscowości położonych nad Wisłą, Kanalem Bydgoskim, Brdą i Notecią po cenach bezkonkurencyjnych.

Agentura w Toruniu Nadbrzezie, tel. 75.
Agentura w Bydgoszczy ul. Grodzka 21. tel. 1196

Oddziały i agentury:
Warszawa, Wyszogród, Płock, Dobrzyń, Włocławek, Nieszawa, Ciechocinek, Brdyjskie, Chełmno, Grudziądz, Tczew, Gdańsk, Gdynia, Łódź, Puławy i Sandomierz. 2034

W Wielką Sobotę, dnia 15 bm.

biura niżej podanych instytucyj

będą zamknięte

Bank Ludowy
Bank Związku Spółek Zarobkowych
Komunalna Kasa Oszczędności
miasta Grudziądza
Komunalna Kasa Oszczędności
powiatu grudziądzkiego. 2088

PRZETARG PRZYMUSOWY.

W piątek, dnia 14 kwietnia rb. o godz. 9 przedpoł. sprzedam przy ul. Toruńskiej 155 największy dajacemu za natychmiastową zapłatą: różne węże, pierścienie, bufony, kulki, kłapy gumowe, sznur gumowy, 1 wałek ebonitowy, krążki ebonitowe, mułki i lejki kłozetowe, podeszwy gumowe, 3 rury, blachy, partje żelaza starego, chlorek siarki około 600 kg czterochlorek węgla około 2500 kg, szmaty i odpadki gumowe, podwozie samochodowe i t. p. oszacowanych na łączną sumę 850 zł. (2090)
Malak, komornik Sądu Grodzkiego w Bydgoszczy. Zlec. nr. 702/8

„Bonbonierka“

poleca w wielkim wyborze **jajka wielkanocne figurki świąteczne bonbonierki**

czekoladki, karmelki po cenach b. przystępnych. Dla P.P. Wojskowych specjalny rabat! Toruń, ul. Królowej Jadwigi 1.

DZIŚ przez cały dzień

JUTRO do godz. 12-tej w południe

WSZYSCY KU"CY I PRZEMYŚLOWCY

mogą nadawać ogłoszenia do

WIELKIEGO NUMERU WIELKANOCNEGO

„DNIA POMORSKIEGO“, Toruń

w Administracji, ul. Szeroka 11. — Telefon nr. 748.

Oliwę francuską

świeżo nadeszła w oryginalnym opakowaniu poleca po niższych cenach. Firma Wł. Nowakowski Grudziądz, Toruńska 38, tel. 45. 2086

Pószukuję

mieszkania składającego się z 3 do 4 pokoi z wygodami w śródmieściu. Oferty do „Dnia Grudziądzkiego“ pod „Śródmieście“. 2087

Łososie, fladry, węgorze,

świeżo wędzone poleca Kłopotki, Toruń Szeroka 45. 2082

Doniczki

dla pp. ogrodników po cenach o 20 proc. niższych od cen fabrycznych poleca **Szymański**, Toruń, Szeroka 12, w domu p. Araszczyńskiego lub ul. Różana 1, narożnik St. Rynku.

Gospodynie!! „SABA“

najlepsza farbka w płynie wszędzie do nabycia. 1982

Zgubiony

dowód osobisty na nazwisko Józef Ullenberg wystawiony przez magistrata w Gdyni unieważniam. (2069)

Przeprowadziłam

się z ulicy Prostej 27 na Kaź. Jagiellończyka nr. 8, M. Wiśniewska akuszerka. 2077 Toruń.

Warsztat

przy ul. Podmurnej 91 do wynajęcia. Skowrońska, Toruń Chełmińska 12. 2078

Magazyn

z bocznicą kolejową 26/69 mtr., z obszernym oparkowaniem podwórkiem do wydzierżawienia wzgl. sprzedania. Zgłoszenia do Administracji pod nr. 2085.

Drzewka owocowe
róże, cebulki gladioli i dalsi oraz wszelkie rośliny dekoracyjne poleca **B. HOZAKOWSKI, Toruń** Zakłady Ogrodnicze przy ul. Wybickiego 71/73. 2015

KSIĘGA ADRESOWA
miasta Bydgoszczy
rocznik 1933

wyszła z druku i jest do nabycia u wydawcy, **Wł. Webera**, Bydgoszcz, ul. Jagiellońska 26, m. 6 — telefon 645.

Z powodu nielicznego nakładu wcześniejsze zamawianie wskazane. 2076

Komisariat Rządu w Gdyni Oddział Bezp. i Porz. Publicznego. Nr. I. P. P. 360/33.

Gdynia dnia 8 lutego 1933 r.

Komisariat Rządu podaje do publicznej wiadomości, że Komisja dla rejestracji pojazdów mechanicznych urzędować będzie w Toruniu:

w mies. lutym — dnia 11, w mies. marcu — dnia 18 i 25, w mies. kwietniu — dnia 1, 8, 14 i 22.

Właściciele pojazdów mechanicznych, które mają być zarejestrowane winni po myśli § 18 rozp. Min. Rob. Publ. i Min. Spraw Wewn. z dnia 27. 1. 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 41 poz. 396) złożyć podanie do Urzędu Wojewódzkiego, poczem termin przeglądu będzie wyznaczony. Również kandydaci na kierowców, mogą się zgłosić do egzaminu tylko po uprzednim złożeniu podania po myśli § 59 cyt. rozp. i otrzymaniu wezwania. (450)

Za Komisarza Rządu: (—) Z. Szacherski, Kierownik Oddz. Bezp. i Porz. Publ. Zlec. nr. 183

PRZETARG PRZYMUSOWY.

Dnia 15 kwietnia o godz. 10 sprzedawcą będą najwięcej dajacemu gotówką, będące w przechowaniu firmy König, ul. Targowa: 2047 puszek blaszanych, 1/2 kg, oszacowanych na sumę 512 zł.

Komornik Sądu Grodzkiego rewiru V. w Toruniu.

Letnisko.

Mam kilka umebłowanych pokoi z kuchniami dla rodzin pragnących wyjechać na letnisko. Dom znajduje się w parku, w którym jest mała woda. Zupelnie przy szosie. Do stacji kolejowej z klm., w powiecie grudziądzkim. Zupelna woda dla dzieci. Opal i produkty rolne dostarczam. Pojedynczym mogą dać całodzienne utrzymanie. Cena podług umowy. Na odpowiedź proszę oplaconą kopertę. Zgłoszenia kierować proszę pod „T. K. G. Letnisko“ do „Dnia Pomorskiego“ Toruń lub do „Dnia Grudziądzkiego“ Grudziądz. 1999

Na lato

umieszczę rodzinę w małym w pobliżu stacji kolejowej. Pani, dziecko, służąca. Dokładne oferty do Dnia Pomorskiego Toruń pod nr 2081

Mistrz

ceglarski, z dobrą świadomością i długoletnią praktyką, poszukuje od zaraz posady w parowej cegielni. Zgłoszenia proszę kierować do Administracji „Dnia Pomorskiego“ w Toruniu pod Nr. 1912. 1925

Drogerja Perfumerja UNIVERSAL

Toruń, ul. Szeroka 17, tel. 86. 1960

Ostrzeżenie

Antoni Hankiewicz z Inowrocławia ul. Rynek 24 nie jest ani moim współpracownikiem ani instruktorem i niema prawa brania zaliczek za naukę jazdy samochodowej, naciągając tylko naiwnych i narażając na straty materialne. Kursy Kierowców Samochodowych w Toruniu K. Cierpiakowski. 2079

Sery Roquefort, Parmezan

szwajcarski, tyłżycy, bryndzę węgierską poleca Kłopotki, Toruń Szeroka 25.

Tanio reparauje

wszelkie instrumenta muzyczne. Toruń, Mickiewicza 92 m. 3.

Samochód

Buik w pierwszorzędnym stanie okazujecie do sprzedania. Toruń Województwo pokój 55. 2080

Święcone wędliny małopolskie

Na poleca tania Kłopotki, Toruń Szeroka 25. 2082

Szofery

właściciele samochodów kupują najlepsze oliwy

Ziemiaki

jadalne złotomięse „Industria“ oddaje w każdej ilości po korzystnej cenie loco dom 1895

„Tranzyt“ Toruń.

Przedzamcze 20 tel. 242.

Pięgi

usuwa pod gwarancją „Axela-Kremi“ słoik tylko 2.— zł. J. Gadebusch Poznań, Nowa 7. 1867

Bielizne

prawdziwie higienicznie wypraną i wyreperowaną otrzymasz tylko w pralni „Rebus“, Gdynia, ul. 10 lutego w podwórzu. Czyszczenie chemiczne garniturów i przebież firan. Ceny najniższe. 1973

Selegramy

Z ostatniej chwili

Wykretny komunikat rządu Rzeszy o pobiciu studentów polskich we Wrocławiu

Berlin, 13. 4. (Pat). Biuro Wolfa ogłosi następujący komunikat:

Wbrew wszelkim doniesieniom prasy zagranicznej o rzekomem ciężkim pobiciu studentów narodowości polskiej we Wrocławiu, komunikują urzędowo, co następuje:

„Prawdą jest, że w nocy z dn. 4 na 5 kwietnia 1933 r. około godz. 4 min. 30 trzech studentów w jednej z piwiarni we Wrocławiu, cieszącej się złą opinią, mieli sprzeczkę słowną z kilku osobami cywilnymi i że następnie w dalszym ciągu tej sprzeczki zostali przez te same osoby cywilne w towarzystwie urzędnika policji, nie będącego na służbie wprowadzeni do lokalu okręgu partii narodowo-socjalistycznej we Wrocławiu. Wszyscy uczestnicy znajdowali się w stanie mocno podchmielonym. Sprawcy byli początem oburzeni, że trzech studentów prowadzili głośno rozmowę w obcym języku.”

„Prawdą jest, że w toku dalszego dochodzenia, przeprowadzonego w tej sprawie w domu okręgowym partii narodowo-socjalistycznej doszło do lekkiego(?) pobi-

cia trzech studentów. Nie jest prawdą natomiast, że osoby cywilne, które spowodowały bezpodstawne aresztowanie owych trzech studentów już przedtem rozpoznały przynależność tychże studentów (którzy zresztą są obywatelami niemieckimi) do narodowości polskiej.”

O jakiegokolwiek złośliwości, skierowanej przeciwko obywatelom państwa polskiego, lub też przynależności do szczechu polskiego nie może być mowy. Nieprawdą

jest również twierdzenie, że członkowie oddziałów szturmowych brali udział w tem ubclewaniu godnem zajściu.”

„Dalsze dochodzenia poruczone zostały specjalnemu komisarzowi policji politycznej we Wrocławiu. Jeden ze sprawców jest znany, za pozostałymi kontynuowane są energiczne poszukiwania. Jest samo przez się zrozumiałe, że oskarżeni, którym wina zostanie dowiedziona będą surowo ukarani”.

Pogrzeb ś. p. Jana Piętaka pierwszego prezesa Najwyższego Trybunału Administracyjnego

Warszawa, 13. 4. (Pat). Wczoraj w południe odbył się pogrzeb ś. p. Jana-Kantego Piętaka, pierwszego prezesa Najwyższego Trybunału Administracyjnego.

Przeździecki, w asyście ks. biskupów Szałowskiego i Dębka i licznego kleru.

Na nabożeństwie obecna była rodzina zmarłego, członkowie rządu z prezesem Rady Ministrów p. Prystorem na czele, prezes Najwyższej Izby Kontroli p. Krzemieński, pierwszy prezes Sądu Najwyższego Supiński, prezes prokuratorji generalnej Bukowiecki, prezes Bezpartyjnego Bloku Walery Stawek, wicemarszałek Sejmu Car, wicemarszałek Senatu Bogucki, członkowie Najwyższego Trybunału Administracyjnego z prezesem Orskim i prezesem Kopczyńskim na czele, podsekretarze stanu, posłowie i senatorowie, wyżsi urzędnicy prezydium Rady Ministrów i innych resortów państwowych, przedstawiciele sądownictwa, wojskowości oraz kilkaset osób z pośród przyjaciół i kolegów zmarłego.

Po odśpiewaniu egzekwji ruszył kondukt żałobny, prowadzony przez ks. biskupa Przeździeckiego. Trumnę ze zwłokami ponieśli na barkach na cmentarz koledzy i przyjaciele zmarłego. Przed trumną niesiono szereg wieńców od p. Prezydenta R. P., od rządu, premierostwa Prystorów od rodziny i wiele innych. Za trumną postępowała rodzina, członkowie rządu z premierem Prystorem na czele i t. d. Po odśpiewaniu egzekwji żałobnych żegnał ś. p. Zmarłego podsekretarz stanu w prezydium Rady Ministrów p. Lechnicki, prezes Kopczyński imieniem Trybunału Administracyjnego i w imieniu kolegów dr. Helczyński, szef kancelarji cywilnej p. Prezydenta

Jan Kanty Piętak

Uroczystości żałobne rozpoczęły się mszą św. w kościele Karola Boromeusza na Powązkach, którą odprawił ks. biskup

Termin wyborów dziś wznaczy senat Wolnego Miasta Gdańska

Senat Wolnego Miasta Gdańska na wczorajszym posiedzeniu doszedł do przekonania, że należy dążyć do wyznaczenia najwcześniejszego terminu wyborów, aby kampanja wyborcza trwała jak najkrócej. Termin wyborów wyznaczony zostanie ostatecznie po uchwaleniu rozwiązania sejmiku, które nastąpi dziś. Senat miał również wypowiedzieć się za złagodzeniem zarządzeń co do zebrań politycznych. Zebrania członków partji w lokalach zamkniętych mają być dozwolone, natomiast pozostałby w mocy zakaz odbywania pochodów, który byłby rozszerzony na cały obszar Wolnego Miasta, obecnie jednak obejmując sam Gdańsk z przedmieściami i Sopoty.

Zjazd wojewodów w końcu kwietnia

(o) Warszawa, 13. 4. (T. wł.) W drugiej połowie bieżącego miesiąca odbędzie się w Warszawie zjazd wojewodów, na którym omawiane będą zagadnienia, jakie znajdowały się na porządku obrad ostatniej sesji Sejmu. Na zjeździe omawiane będą szczególnie sprawy gospodarcze oraz sprawy, związane z wprowadzeniem w życie nowej ustawy samorządowej.

Dyplomy polskich instytucji naukowych dla uczonych rumuńskich

Bukareszt 13. 4. (PAT). Poseł Rzeczypospolitej Polskiej p. Arciszewski wzywał prezesowi akademji rumuńskiej profesorowi Ludwikowi Mrzakowi dyplom członka Polskiej Akademji Umiejętności oraz profesorowi Dymitrowi Pompeiu dyplom członka Towarzystwa Naukowego Warszawskiego. Na część obu uczonych rumuńskich poseł Arciszewski wydał w salach poselstwa przyjęcie.

Wymiany więźniów z Rosją nie będzie

(o) Warszawa, 13. 4. (T. wł.) Niektóre dzienniki doniosły o mającej nastąpić w najbliższym czasie wymianie więźniów politycznych między Polską i Sowieciami. Jak się dowiadujemy, wymiana więźniów między Polską a Rosją została zakończona 15 września 1932 i dalsze wymiany nie są przewidziane.

Mord seksualny czy zwykła zbrodnia? Naprężona atmosfera na wczorajszej rozprawie przeciw Gorgonowej

Kraków 13. 4. (PAT). Zarządzenie onegdaj tajności rozprawy przeciwko Gorgonowej utrzymane zostało jeszcze wczoraj przez godzinę, tak że jawna rozprawa otwarta została dopiero o godz. 10 rano.

Przewodniczący prosi rzeczoznawcę, aby jeszcze raz ostatecznie przedstawił swoją opinię w sprawie mordu seksualnego. Prof. Olbrycht stwierdza, opierając się na badaniach, że obrażenia części rodnych denatki nie posiadają charakteru powstania przez akt piciowy i zostały wywołane roztępieniem. Prowadzi to rzeczoznawcę do wniosku, że ŚMIERĆ LUSI ZARREMBIANKI NIE BYŁA MORDERSTWEM NA TLE SEKSUALNEM, ALE ZWYKŁEM MORDERSTWEM.

Po wysłuchaniu tej opinii obrońcy za zgodą przewodniczącego przystępują do zadawania rzeczoznawcy konkretnych pytań. Obrona zarzuca biegłemu wygłaszanie w jego opinii

szeregu zdań, wykraczających poza zakres i prawo biegłego sądowego, a zdolnych sugerować ławę przysięgłych. Od tej chwili atmosfera rozprawy staje się naprężoną, doprowadzając ustawicznie do sejsyj między obroną a oskarżeniem.

Zkolei przewodniczący wzywa obecnych na sali rzeczoznawców lwowskich prof. Westfalewicza i Opieńskiego. Biegli ci opierają metody, przeprowadzonych badań na obecność krwi na dowodach rzeczowych. Rzeczoznawcy uważają przeprowadzone w swoim czasie badania za dostateczne do użytku sądu.

Następnie stają przed sądem dwaj pracownicy państwowych zakładów badania środków żywności w Warszawie: Lewandowski i Szymczyk. Próby warszawskie przeprowadzone były tylko na stwierdzenie krwi na dowodach rzeczowych. Wynika z nich, że krew ludzką stwierdzono na futrze i chusteczce, natomiast

Eskadra polskich samolotów turystycznych odwiedzi Sofię, Belgrad, Zagrzeb, Budapeszt, Wiedeń i Pragę Czeską

Warszawa 13. 4. (PAT). Wczoraj popołudniu z lotniska mokotowskiego odlecieli do Sofji na 2 samolotach: Lublin 13, dyrektor polskich linii lotniczych „Lot” major pilot Makowski, z dyrektorem departamentu cywilnego pułkownikiem Filipowiczem i kpt. inż. Lewoniewski z majorem Chrancem, oraz na samolotach: R. W. D. 5 kpt. pilot Halewski z wiceprezesem Aeroklubu Warszawskiego Stanisławem Grabińskim, na PWS. 12 porucznik pilot Orłowski z Michałem Gurlickim i PZL. 12 kpt. Kropiński z Januszem Mościckim, członkiem Aeroklubu Poznańskiego.

Lotnicy zatrzymają się na noc we Lwowie, poczem przez Galacz i Jassy odlecą do Bukaresztu, skąd przed samymi świętami odlecą do Sofji, gdzie wezmą udział w wielkim święcie lotniczym, urządzone przez Aeroklub Bułgarski i Bułgarskie Towarzystwo Lotnicze. Z Sofji lotnicy polscy udadzą się z wizytami do Belgradu, Zagrzebia, Budapesztu, Wiednia i Pragi Czeskiej.

Nowy Bank Akceptacyjny służyć będzie głównie rolnictwu

(o) Warszawa 13. 4. (tel. wł.) W związku z akcją pomocy dla rolnictwa powołany ma być, jak już donosiliśmy Bank Akceptacyjny. Rozpocznie on działalność swoją w czerwcu. W najbliższych dniach zostanie ogłoszony statut Banku. Kapitał akcyjny wynosić będzie 12 milionów złotych. Udziałowcami będą zainteresowane instytucje, bankowe, komunalne kasy Oszczędności itd. Pod przewodnictwem Ministra Skarbu prowadzone są prace przygotowawcze nad uruchomieniem tego Banku. Do specjalnego komitetu organizacyjnego powołani m. i.: są Kazimierz Stamirowski z Banku Rolnego, Leon Barański, zastępca nac. dyrektora Banku Polskiego, Wacław Stanisławski i in.

Polska to nie Niemcy! Areszt bezwzględny za gwałty antyniemieckie

Warszawa, 13. 4. (PAT). Starostwo Grodzkie Warszawa śródmieście ukarało za zakłócenie spokoju i rzucanie kamieniami w okna poselstwa niemieckiego Zdzisława Pyszkowskiego, studenta i Józefa Friedenstadta na 20 dni aresztu bezwzględnego i 50 zł, jako zwrotu kosztów postępowania administracyjnego z art. 28 i 38 prawa o wykroczeniach.

Z szybkością 692 km. na godzinę

(o) Rzym, 13. 4. (T. wł.) Lotnik włoski Angelo ustalił nowy rekord szybkości, osiągając przeciętną szybkość 682.403 km na godzinę. Maksymalna szybkość wynosiła 692.500 km. Ostatni rekord szybkości, ustalony przez Anglika Stainfortha, wynosił 655 km.

Advertisement for legal services and printing, including contact information for various offices and rates for different types of work.

Advertisement for a printing house, listing services like editing, proofreading, and printing, along with contact details for the publisher.

Advertisement for a monthly subscription service, detailing the cost and benefits of receiving publications regularly.